



# Programmabegroting Purmerend 2023-2026



# De paragrafen



# Lokale heffingen

## Algemeen

De paragraaf lokale heffingen gaat over het beleid van de heffingen en tarieven in 2023. In deze paragraaf wordt achtereenvolgens behandeld:

1. De geraamde inkomsten;
2. Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
3. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
4. Een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

## Geraamde inkomsten

*De baten met betrekking tot de lokale heffingen bedragen in € 1.000:*

Soort	2023
Onroerendezaakbelasting eigenaren	15.893
Onroerendezaakbelasting gebruikers	2.723
Roerende woon- en bedrijfsbelasting	27
Rioolheffing	9.100
Afvalstoffenheffing	14.458
Reinigingsrechten	80
Leges omgevingsvergunningen	3.514
Parkeerbelastingen	3.577
Lijkbezorgingsrechten en begraafrechten	740
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	83
Marktgelden	123
Reclamebelasting	150
Precariobelasting	255
Hondenbelasting	498
Toeristenbelasting	107
Overige leges (o.a. burgerlijke stand, GBA, woonzaken, APV, archief)	1.163
<b>Totaal geraamde inkomsten lokale heffingen</b>	<b>52.495</b>
<b>Kwijtschelding afvalstoffenheffing</b>	<b>886</b>

## Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het beleid voor de uitvoering van heffing en invordering van de lokale heffingen is gericht op het waarborgen van kwaliteit en continuïteit tegen zo laag mogelijke kosten (efficiency). Daarbij wordt er op een lastendrukverdeling gelet en wordt zoveel mogelijk het profijtbeginsel toegepast. Als uitgangspunt geldt dat de lokale lasten jaarlijks worden verhoogd voor inflatie. Voor de onroerende zaakbelastingen wordt het consumentenprijsindexcijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van januari van het voorafgaande jaar als basis gebruikt. Het CBS heeft het inflatiepercentage van januari 2022 vastgesteld op 6,4%. Deze indexering van 6,4% wordt ook toegepast op de overige heffingen (leges, hondenbelasting, precariobelasting, toeristenbelasting, parkeervergunningen).

## Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

### *Onroerendezaakbelastingen (OZB)*

Onroerende-zaakbelastingen worden geheven van eigenaren van onroerende woningen en niet-woningen en van gebruikers van onroerende niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2023 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2022.

Zoals verwoord in Kadernota 2023 worden de tarieven 2023 verhoogd met 6,4% per jaar. Voor de jaren na 2023 wordt rekening gehouden met een trendmatige verhoging van 1,5%. Na bepaling van de nieuwe WOZ-waarden zullen alle tarieven aan die nieuwe waarden worden bijgesteld. Uitgangspunt hierbij is: stijgt de waarde, dan daalt het tarief, waarna de geraamde opbrengst gelijk blijft.

### *Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen (RZB)*

Deze belasting wordt ook wel de roerendezaakbelasting genoemd, vanwege de aanvulling op en de gelijkennis met de OZB. Deze belasting wordt geheven op alle roerende zaken zoals woonschepen, woonwagens en kiosken. De heffingspercentages zijn gelijk aan die van de OZB.

### *Rioolheffing*

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van het afval- en regenwater en het verwerken van overtollig grondwater. De heffing mag maximaal kostendekkend zijn en alleen worden gebruikt voor de dekking van de kosten die in de wet genoemd zijn. Voor de beoordeling van de kostendekkendheid stellen wij periodiek het Gemeentelijk Rioleringsplan op. Purmerend hanteert een rioolheffing die is gesplitst naar een eigenarentarief en een grootverbruikheffing. De heffingsgrondslag voor eigenaren is een vast bedrag per aangesloten eigendom. Voor het grootverbruik is deze gekoppeld aan het waterverbruik in kubieke meters (m<sup>3</sup>), hierbij is gekozen voor het aantal aansluitingen met een verbruik vanaf 300 m<sup>3</sup>. Doordat het gebruikerstarief is vervallen, wordt er niet meer specifiek rekening gehouden met kwijtscheldingen en oninbaarheid.

### *Afvalstoffenheffing*

De gemeente is verplicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Voor de dekking van de kosten wordt afvalstoffenheffing geheven. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead en btw. Purmerend hanteert een gedifferentieerd tarief voor de

afvalstoffenheffing, dit betreft een tarief voor éénpersoons- en meerpersoonshuishoudens. In het kader van de verbetering van de afvalscheiding is het tarief voor een extra restafval container conform het tarief van een meerpersoonshuishouden en wordt een extra gft-container gratis verstrekt. Bij de omzetting naar een gedifferentieerd tarief voor de afvalstoffenheffing is rekening gehouden met hogere lasten voor kwijtschelding en oninbaarheid. Door de resultaten van 2021 en 2022 zal de tariefstijging 2023 beperkt zijn.

#### *Reinigingsrecht*

Reinigingsrecht wordt nog uitsluitend geheven op bedrijven voor het ondergronds inzamelen van bedrijfsafval. Het tarief van het reinigingsrecht wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead.

#### *Leges omgevingswet*

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen per 1 januari 2023 wijzigen de grondslagen voor het heffen van de leges in Titel 2 van de legesverordening. Uitgangspunt van titel 2 van legesverordening blijft dat de kostendekkendheid 100% is. De nieuw ingevoerde tarieven zijn volledig kostendekkend en zijn met behulp van een extern adviesbureau bepaald. De Omgevingswet en de Wkb zijn nieuw en het is nog onduidelijk wat de implementatie van deze wetten voor effect zal hebben. Daarnaast is door verscheidenheid aan redenen niet altijd goed te voorzien wanneer bouwprojecten gestart worden. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat de opbrengsten tegenvallen en de gewenste kostendekkendheid niet gehaald wordt. Als daartoe aanleiding is zal uw raad door middel van tussenrapportages op de hoogte worden gesteld van de ontwikkelingen.

#### *Parkeerbelastingen*

Parkeerbelastingen zijn te onderscheiden in een belasting voor feitelijk parkeren en een belasting voor parkeervergunningen. Beide dienen ter regulering van het parkeren, zoals vastgesteld in het parkeerbeleid. De handhaving door middel van de naheffingsaanslag is de zogenaamde fiscalisering van parkeerboetes. Dit geldt alleen voor het parkeren bij automaten waarbij geen of onvoldoende parkeergeld betaald is. Jaarlijks wordt het maximumtarief van de naheffingsaanslag vastgesteld door het Rijk.

In juni 2022 heeft de raad ingestemd met het bevorderen van maatregelen voor het gebruik van parkeergarages (besluit 1565775). In verband met corona zijn de parkeertarieven sinds 2019 niet aangepast. De tarieven van de vergunningen en de abonnementen (van de garage) worden vanaf 1 januari 2023 verhoogd met de reguliere index van 6,4%. De afgesproken verhoging van de straattarieven met 0,35 cent wordt doorgevoerd bij de opening van de parkeergarage Stadhuis (naar verwachting 1 juni/juli 2023).

#### *Lijkbezorgingsrechten/begraafrechten*

Lijkbezorgingsrechten worden onder meer geheven voor het gebruik van de aula, het begraven van stoffelijke overschotten en het bijzetten van asbussen in de urnenmuur. Purmerend streeft hierbij naar kostendekkende tarieven, waarin rekening is gehouden met de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen. In 2020 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de hoogte van de tarieven en de mate van kostendekkendheid. Het onderzoek wees uit dat de tarieven niet geheel kostendekkend waren. Harmonisatie van de tarieven Beemster en Purmerend moet op een



aantal plaatsen nog gebeuren. Dat zal gebeuren na de harmonisatie van de beheersverordening begraafplaatsen. Wel worden er dit jaar een aantal wijzigingen in de tariefsverordening doorgevoerd vanuit de huidige praktijk. Door de actualisatie van de salarisverdeling Ruimtelijk Domein is de kostendekkendheid van de begraafrechten verbeterd.

#### *Bedrijveninvesteringszones*

In 2018 zijn de bedrijveninvesteringszones Koemarkt en Wormerplein opgericht. Beiden zijn opgericht voor de duur van vijf jaar. In het derde kwartaal 2022 zal opnieuw een draagvlakmeting worden uitgevoerd onder de ondernemers. Bij voldoende draagvlak worden deze bedrijfsinvesteringszones voortgezet voor opnieuw vijf jaren. Eind 2019 was er net niet genoeg draagvlak voor het invoeren van een BIZ Binnenstad. In het derde kwartaal 2022 zal ook onder de ondernemers in de binnenstad een draagvlakmeting worden uitgevoerd. Bij voldoende draagvlak wordt de BIZ Binnenstad ingevoerd. Als gevolg van de invoer van de BIZ Binnenstad vervalt de heffing van reclamebelasting voor deze ondernemers. De opbrengsten van de bedrijveninvesteringszones worden na aftrek van de perceptiekosten onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan de BIZ Stichting Koemarkt, de BIZ Vereniging Wormerplein en de Stichting BIZ Purmerend Binnenstad.

#### *Marktgelden*

Marktgelden worden geheven op zowel reguliere weekmarkten als incidentele marktdagen en bestaan uit tarieven voor het plaatsen van marktkramen en het parkeren bij markten. Dit gaat om de grote markten in Purmerend. De incidentele markten in Purmerend en de markten in Beemster gaan via de leges.

#### *Reclamebelasting*

De opbrengst van reclamebelasting wordt na aftrek van de perceptiekosten onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan de Stichting Binnenstad Ondernemersfonds Purmerend. Reclamebelasting wordt geheven in een vastgesteld gebied voor openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. In het derde kwartaal 2022 wordt onder de ondernemers in de binnenstad een draagvlakmeting uitgevoerd voor het invoeren van een BIZ Binnenstad ingaande 2023. Bij voldoende draagvlak wordt een BIZ heffing ingevoerd voor deze ondernemers en vervalt de heffing van reclamebelasting.

#### *Precariobelasting*

Precariobelasting wordt geheven op degene die een voorwerp of voorwerpen op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel degene voor wie dat voorwerp/die voorwerpen op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig is. De gemeente voert jaarlijks een inventarisatie uit aan de hand waarvan de precariobelasting wordt opgelegd.

#### *Hondenbelasting*

Hondenbelasting is van oorsprong een regulerende belasting ter beperking van het aantal honden. Omdat er sprake is van een belasting geldt hier geen maximumtarief en/of spelregel ten aanzien van kostendekkendheid. Omdat er in Purmerend is besloten tot een heffing binnen een bepaald gebied, is de heffing een doelheffing geworden. De geraamde kosten van het hondenbeleid zijn dan ook gelijk aan de geraamde baten in verband met hondenbelasting.

### Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente voor personen die niet in de Basisregistratie personen zijn ingeschreven als inwoner. Degene die gelegenheid tot verblijf biedt is belastingplichtig en kan de belasting verhalen op degene die verblijf houdt.

### Leges

Voor reisdocumenten, rijbewijs en akten burgerlijke stand bepaalt het Rijk het maximaal te heffen bedrag. De overige leges worden verhoogd met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS. Afwijken van dit percentage is mogelijk, wanneer de kostenontwikkeling voor de afzonderlijke activiteiten dit noodzakelijk maakt.

## Kostentoerekening en kostendeckendheid

Tabel kostendeckendheid 2023

bedragen x € 1.000	Afvalstoffen heffing	Rioolheffing	Wabo leges
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	10.221	6.672	2.316
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	80	-	-
<b>Netto kosten taakveld</b>	<b>10.141</b>	<b>6.672</b>	<b>2.316</b>
Toe te rekenen kosten straatreiniging en regionale brandweer	905	905	129
Overhead inclusief (omslag)rente	2.279	1.290	1.069
Btw	1.273	850	-
<b>Totale lasten</b>	<b>14.598</b>	<b>9.717</b>	<b>3.514</b>
Opbrengst heffingen	14.458	9.100	3.514
Dotatie aan voorziening	-	-	-
Onttrekking aan voorziening	140	617	-
<b>Totale baten</b>	<b>14.598</b>	<b>9.717</b>	<b>3.514</b>
<b>Dekkingspercentage</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>

## Een aanduiding van de lokale belastingdruk

Om een indicatie te geven van de lokale belastingdruk houden we rekening met de volgende belastingsoorten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De OZB en de afvalstoffenheffing zijn op alle huishoudens van toepassing, de rioolheffing alleen voor percelen die op de riolering zijn aangesloten. We geven de lokale belastingdruk aan voor:

- Eenpersoonshuishoudens in een eigen woning;
- Eenpersoonshuishoudens in een huurwoning;
- Meerpersoonshuishoudens in een eigen woning;
- Meerpersoonshuishoudens in een huurwoning.

Voor de berekening van de OZB is uitgegaan van de gemiddelde woningwaarde in Purmerend. Deze bedroeg bij het opmaken van deze begroting voor 2023 € 368.000 afgerond, resulterend in een aanslag van circa € 278 OZB. Dit is indicatief. Het herwaarderingsproces was echter nog gaande. In de onderstaande tabel zijn de vergelijkende cijfers met Purmerend 2022 opgenomen.

Bedragen in euro's	Eenpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens	
	Eigen woning	Huurwoning	Eigen woning	Huurwoning
Purmerend 2022	752	295	826	369
Purmerend 2023	775	297	850	372

### Rangordeoverzicht Woonlastenmonitor 2022

De getallen horen bij de cijfers van een meerpersoonshuishouden eigenaar-bewoner en voor de rangorde geldt: nr 1 heeft de laagste woonlasten.

Gemeente	Bedrag 2022	Rangorde 2022	Rangorde 2021
Nederland gemiddeld <sup>1</sup>	904		
Alkmaar	709	8	12
Hoorn	867	115	37
Heerhugowaard	823	67	98
Den Helder	873	126	118
Edam-Volendam	852	99	145
Wormerland	1044	300	322
Purmerend	874	128	151
Waterland	939	211	228
Zaanstad	959	234	285
Landsmeer	1240	342	332

*Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO).*

<sup>1</sup> In voorgaande jaren was alleen de gemiddelde woz-waarde van alle woningen bekend, dus koop- en huurwoningen samen. In de Atlas van de lokale lasten is deze waarde gehanteerd tot en met 2021. Sinds 2022 publiceert het CBS de woningwaarden ook uitgesplitst naar huur- en koopsector. De woz-waarde is bij gemeenten vooral van belang bij de ozb. Omdat de ozb alleen wordt betaald door huishoudens met een koopwoning gaat COELO nu uit van de gemiddelde woz-waarde van een koopwoning. Door deze herberekening zijn de gemiddelde woonlasten vanaf 2021 gestegen.

## Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Voor belastingplichtigen met lage inkomens bestaat de mogelijkheid van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de belasting. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding is mogelijk wanneer aan de voorwaarden van de Invorderingswet 1990 is voldaan, met dien verstande dat wij uitgaan van 100% van de relevante bijstandsnorm. Richtlijnen voor het verlenen van kwijtschelding staan in het Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid.



# Weerstandsvermogen en risicobeheersing

## Doelstelling

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet-begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeft bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging te worden overgegaan.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.
- B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf zetten we eerst de beschikbare weerstandscapaciteit uiteen en daarna de risico's en het hiervoor benodigd weerstandsvermogen. Beide onderdelen worden vervolgens tegen elkaar afgezet.

## Omvang weerstandscapaciteit

Tot de weerstandscapaciteit worden de post onvoorzien, de reserves, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit gerekend. In het onderstaande overzicht staan de afzonderlijke onderdelen beschreven. Hierbij staat aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

### Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

Onderdeel/Omvang/Duiding	Telt mee voor (x € 1.000)
<b>Onderdeel: Post onvoorzien</b> <b>Omvang:</b> € 50 <b>Duiding:</b> De omvang van de post onvoorzien is lastig te ramen. De omvang van de post onvoorzien is bepaald op € 50.000. De post is wettelijk verplicht en dit bedrag is opgenomen in de begroting 2023. Omdat de post in de meerjarenbegroting constant wordt verondersteld, wordt de post onvoorzien tot de structurele weerstandscapaciteit gerekend. In de berekening voor de weerstandscapaciteit nemen we deze 2,5 keer mee.	€ 125
<b>Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit</b> <b>Omvang:</b> Circa € 11,472 miljoen	€ 0

**Duiding:** De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen het belastingtarief OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. Het zijn extra (structurele) middelen die gegenereerd kunnen worden door de gemeentelijke belastingen en rechten te verhogen. Er is voor gekozen de onbenutte belastingcapaciteit niet mee te tellen als beschikbare weerstandscapaciteit en deze ruimte vast te houden voor het eventueel overnemen van het wegenbeheer hoogheemraadschap (HHNK). Overname van deze taak zou kunnen betekenen dat er een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gezamenlijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover dat de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Dit betekent dat de waterschapsheffing gaat dalen en de OZB gaat stijgen. De tarieven voor de overige heffingen zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn volledig kostendekkend.

**Onderdeel: Stille reserves**

€ 0

**Omvang:** Maximaal € 5,2 miljoen

**Duiding:** De te verkopen panden en gronden waar bij de verkoop een netto boekwinst kan worden gerealiseerd. Omdat de boekwinst al is verwerkt in de begroting is hier geen bijdrage aan de beschikbare weerstandscapaciteit. Daarnaast is de werkelijke waarde van ons aandelenbezit vele malen hoger dan de nominale waarde zoals deze, conform het BBV, in de balans is opgenomen. Het gaat om de aandelen BNG en HVC. Deze aandelen zijn echter niet vrij verhandelbaar. Het is dan ook niet mogelijk om deze waarde daadwerkelijk te verzilveren, althans niet op dit moment. Wij tellen de berekende waarde dan ook niet mee voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit. Bovendien ontvangen wij voor deze aandelen dividend. Het verkopen van de aandelen leidt dan ook tot structureel lagere inkomsten.

**Onderdeel: Bestemmingsreserves**

€ 0

**Omvang:** € 6,732 miljoen

**Duiding:** Voor alle bestemmingsreserve geldt dat deze ook gebruikt kunnen worden voor de afdekking van risico's. De bestemmingsreserves hebben een specifiek door de raad vastgesteld bestedingsdoel. Deze doelen zijn bewust gekozen, de reserves zijn daarmee volledig geprogrammeerd. Om deze reden wordt ook de omvang van de reserves niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit.

**Onderdeel: Algemene reserve**

€ 47.419

**Omvang:** € 47,419 miljoen

**Duiding:** De reserves zijn het verschil tussen de bezittingen en de schulden en dus geen 'potje'. De algemene reserve is de hoofdbron van de weerstandscapaciteit. Inzet van de algemene reserve leidt tot meer schuld.

**Beschikbare weerstandscapaciteit eind 2023**

€ 47.544

## Meegenomen financiële risico's

Risico's zijn er in allerlei soorten en maten. Voor welke risico's we meenemen worden de onderstaande vuistregels gebruikt.

### Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De begroting moet hier dus op inspelen. Dat geldt ook voor risico's betreffende van het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en in de P&C cyclus verwerken.

### Kosten die moeten worden voorzien

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze zich voor gaan doen en waarvan de omvang ook bekend is, worden voorzieningen ingesteld. Bij het weerstandsvermogen kunnen deze kosten derhalve buiten beschouwing worden gelaten. De voorzieningen zijn gecontroleerd bij de jaarrekening en op orde.

### **Rampen en crisis**

Voor rampen en crisissituaties geldt dat er een scala aan beheersmaatregelen is getroffen. Dit betreft enerzijds het rampenplan waarmee aangegeven wordt hoe een (dreigende) ramp of crisis te lijf wordt gegaan en anderzijds is er sprake van een verzekerd risico. Voor zover dit niet het geval is zal worden teruggevallen op de Rijksoverheid. Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. De omvang hiervan is niet vooraf in te schatten. Voor zover het in de beïnvloedingsfeer ligt van de gemeente wordt via de weg van vergunningen en periodieke toetsing gezorgd voor het minimaliseren van de risico's. Rampen en crises worden niet meegenomen in de risico's.

### **Kleine risico's**

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft.

Daadwerkelijk opgetreden risico's komen terug als afwijking in de programmarekening ter verklaring van het resultaat. De risico's die we bij deze paragraaf meenemen zijn de niet reguliere, strategische, niet kwantificeerbare risico's. De reguliere risico's staan immers in de begroting. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteen groeien en er nadelen optreden.

In de opstelling is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk manifesteren wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

## **Benodigd weerstandsvermogen**

In onderstaande tabel staan de actuele risico-onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met het benodigd weerstandsvermogen. Als er sprake is van een structureel risico wordt dit vermenigvuldigd met 2,5 om het zo te kunnen afzetten tegen de weerstandscapaciteit (Conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (Naris). Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van de inschatting in de begroting.

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag (x € 1.000)
<p><b>Onderwerp: Omgevingsplan (structureel)</b></p> <p><b>Omschrijving:</b> In het kader van de implementatie van de Omgevingswet werken we aan de transitie richting het definitieve omgevingsplan. We hebben daarvoor minimaal t/m 2029 de tijd, maar het is nog onduidelijk of deze termijn wordt opgeschoven met eventueel verder uitstel. Omdat het omgevingsplan een nieuw instrument is en we nog geen (werk)ervaring hebben met het opstellen van het instrument blijft het berekenen van de kosten en/of benodigde uren een schatting. Op basis van een door ons gehanteerd scenario voor de transitie, verwachtten we 10 omgevingsplanwijzigingen voor een deelgebied te moeten realiseren t/m 2029. Iedere omgevingsplanwijziging vergt ongeveer 2 jaar. In de jaren 2024 t/m 2027 zal er gelijktijdig gewerkt worden aan maximaal 4 geplande omgevingsplanwijzigingen. Tegelijkertijd zullen zich spontane omgevingsplanwijzigingen aandienen. We houden rekening met 2 van dit soort wijzigingen per jaar. Uitgaande van 10 deelgebieden en 12 spontane wijzigingen voor een locatieontwikkeling vraagt het om totaal 35.880 uren en 27,6 FTE over de komende jaren. De kostenraming van de verwachte financiële gevolgen t/m 2029 bedragen ongeveer € 3.500.000. Hiervan is in de huidige beelden ongeveer € 1.000.000 niet gedekt t/m 2029. Daarom is dit als risico opgenomen.</p> <p><b>Beheersmaatregel:</b> Stap voor stap zal bezien worden hoe de financiën van de transitie richting het omgevingsplan verlopen. Dit risico is nieuw ten opzichte van de begroting 2022.</p>	€ 1.000
<p><b>Onderwerp: Algemene spoedbuffer (Incidenteel)</b></p> <p><b>Omschrijving:</b> In de afgelopen jaren is vanwege COVID-19 en thans voor de opvang van vluchtelingen Oekraïne en voor bijvoorbeeld de energietoeslag een beroep gedaan op de algemene reserve als voorfinancieringsbron in afwachting op Rijksbekostiging. Daarvoor heeft de algemene reserve een minimale buffer nodig. Gerekend is op 1 miljoen per maand voor een half jaar.</p> <p><b>Beheersmaatregel:</b> Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico was niet opgenomen in de begroting 2022.</p>	€ 6.000
<p><b>Onderwerp: Kostenstijgingen als gevolg van schaarste (structureel)</b></p> <p><b>Omschrijving:</b> De huidige cumulatie van ontwikkelingen in de vorm van het aantrekken van de economie na Corona en de oorlog in Oekraïne maakt dat de gemeente bij met name de uitvoering van projecten te maken heeft met schaarste aan personeel, schaarste aan materialen en schaarste aan energiebronnen en -dragers. Hierdoor kunnen projecten veel duurder worden en kan de uitvoering vertraging oplopen als gevolg van verstoringen in de toelevering. Om te voorkomen dat projecten worden uitgesteld is in de programmabegroting al rekening gehouden met een stijging van de kredieten. In de kwantificering van dit risico is rekening gehouden met een extra stijging van 10% over de hele investeringssom. Dit leidt tot structureel hogere kapitaallasten. Deze zijn 2,5 keer meegerekend.</p> <p><b>Beheersmaatregel:</b> Er is een stelpost in de begroting opgenomen voor prijsstijgingen, voor aanpassing van de kredieten zijn voorstellen aan de raad nodig, daarbij is ook prioritering en fasering mogelijk. Dit risico was niet opgenomen in de begroting 2022.</p>	€ 2.500
<p><b>Onderwerp: Rentestijging (structureel)</b></p> <p><b>Omschrijving:</b> De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De ontwikkelingen in de stad staan niet stil en de bedrijvigheid is overal te voelen. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. De afgelopen jaren waren niet voldoende liquiditeiten beschikbaar zodat het nodig was om op de kapitaalmarkt leningen aan te trekken. In de begroting wordt rekening gehouden met de gestegen rente in het afgelopen jaar. Bij een netto jaarlijkse financieringsbehoefte van circa € 35 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,35 miljoen. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van € 1,4 miljoen.</p> <p><b>Beheersmaatregel:</b> De financieringsbehoefte wordt periodiek meerjarig bepaald en er wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan. De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.</p>	€ 1.400
<p><b>Onderwerp: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet (structureel)</b></p> <p><b>Omschrijving:</b> Binnen het maatschappelijk domein biedt Purmerend hulp vanuit de Jeugdwet, Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor het maatschappelijk domein</p>	€ 2.580

gelden binnen deze beleidskaders onzekerheden aan zowel de uitgaven- als de inkomstenkant. Het betreffen open einde regelingen waarbij de uitgaven niet altijd beheersbaar zijn. Binnen Participatie geldt daarnaast dat de uitgaven conjunctuurgevoelig zijn. Tenslotte geldt dat de middelen die het Rijk op lange termijn beschikbaar stelt aan gemeenten voor deze taken ter discussie staan en dat zorgt voor onzekerheden aan de inkomstenkant. Gemeenten moeten uiteraard anticiperen op deze ontwikkelingen, maar op jaarbasis kan er sprake zijn van aanzienlijke financiële effecten vanwege de omvang van de budgetten. Om die reden is een buffer nodig. Deze buffer is als volgt bepaald:

1. Jeugdwet

Door de toename van het aantal jeugdigen in zorg, instroom van jeugdigen naar duurdere vormen van zorg, het achterblijven van de uitstroom ten opzichte van de instroom stijgen de kosten van specialistische Jeugdhulp. Een kleine procentuele afwijking heeft grote gevolgen voor het budget. Daarnaast is het aannemelijk dat Corona invloed heeft gehad op het aantal jeugdigen in zorg en de ontwikkeling van de zorgvraag. Als risico houden we het gemiddelde procentuele tekort over 2020 en 2021 ten opzichte van de begroting 2021, met een minimum van 1% van de realisatie 2021. Dit betekent een bedrag van € 1.585.000 miljoen.

2. Wmo

De kostenstijging in de Wmo door het uniforme abonnementstarief is de afgelopen jaren evident gebleken. Door de corona lijkt dit enigszins gedempt echter is het werkelijke effect groter. Zonder wetswijzigingen of compensatie door het Rijk zal dit tot extra budgettaire beslag leiden. Ook hier houden we als risico aan het gemiddelde procentuele tekort over 2019 t/m 2021 ten opzichte van de begroting 2021, met een minimum van 1% van de realisatie 2021. Dit betekent een bedrag van € 650.000.

3. Participatiewet

Binnen de participatiewet zien we landelijk zorgelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Zo zijn de baankansen voor bijstandsgerechtigden en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt sinds 2015 niet gestegen. Hierdoor is de kans om uit te stromen naar de reguliere arbeidsmarkt nauwelijks gegroeid. Bij de nieuwe doelgroepen, zoals jonggehandicapten, komen er jaarlijks meer nieuwe mensen bij. Gemeente moeten hen plaatsen en begeleiden. We zien dat deze kosten van begeleiding van mensen die onder de Participatiewet vallen in de praktijk hoger zijn dan waar het Rijk haar budget op baseert. In de besprekingen over de herijking van Werkom is dit aan de orde geweest. Als we het risico berekenen op dezelfde manier als Jeugdwet en Wmo, namelijk het gemiddelde procentuele tekort over 2019 t/m 2021 aan ten opzichte van de begroting 2021, dan leidt dit maar tot een bedrag van € 100.000. Als risico houden we het gemiddelde procentuele tekort over 2020 en 2021 ten opzichte van de begroting 2021, met een minimum van 1% van de realisatie 2021. Dit betekent een bedrag van € 345.000.

**Beheersmaatregel:** Er wordt diverse beheersmaatregelen binnen het sociaal domein ingezet, zoals bijvoorbeeld de inzet op preventie bij Jeugd.

Dit risico is gelijk aan de jaarrekening 2021 en gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Strategische aankopen (structureel)**

€ 1.939

**Omschrijving:** In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de stad doet de gemeente strategische aankopen. De intentie van deze aankopen is om deze later in te zetten in gebiedsontwikkelingsprojecten of vastgoedontwikkeling. Aan deze aankopen gaat een onderhandelingstraject vooraf waardoor in de koopprijs meestal ook een prijs zit voor toekomstig voordeel. Omdat deze aankopen nog niet in een grond- of vastgoed exploitatie zijn opgenomen, is er het risico dat bij geen doorgang van het project, teveel is betaald. Zekerheidshalve wordt daarom 25% van het aankoopbedrag opgenomen als risico.

**Beheersmaatregel:** Op deze investeringen worden geen kosten geactiveerd. Dit risico is nieuw ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Asbestsaneringen (incidenteel)**

€ 500

**Omschrijving:** In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast. Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering is meerdere malen onderzoek gedaan. In een aantal gebouwen is de aanwezige asbest niet verwijderd en kan dit alleen gebeuren als bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Zolang deze werkzaamheden niet plaatsvinden is er een risico. Als een situatie zich voordoet, worden de werkzaamheden opgepakt en de begroting aangepast. De omvang laat zich niet goed wagen. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen.

**Beheersmaatregel:** Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Proeftuin aardgasvrije wijken (structureel)**

€ 0

**Omschrijving:** De particuliere woningen in de proeftuin aardgasvrije wijken zijn zeer verschillend qua inrichting en installatie en daarmee ook de te verrichten werkzaamheden en de te ramen kosten. Een volledig inzicht in de consequenties voor de uitvoeringskosten ontbreekt. De kosten kunnen hierdoor hoger uitvallen. Omdat er ook woningen zijn waarvan de kosten iets lager uitvallen, is de kans op overschrijding van de totale kosten beperkt. Er is een kleine kans dat schadeclaims over de uitvoeringswerkzaamheden voor rekening van de gemeente komen. Om inwoners te ontzorgen treedt de gemeente desgevraagd op als opdrachtgever. Dit kan een klein risico geven indien hierdoor schade ontstaat die niet verhaald kan worden op het uitvoerende bedrijf. In vrijwel alle woningen is nog asbest aanwezig. Naar verwachting kan contact met asbest worden vermeden, maar dit is niet in alle gevallen zeker. Als vooraf blijkt dat uitvoering niet mogelijk is, zal uitvoering van de werkzaamheden pas mogelijk zijn als de eigenaar voor sanering heeft zorg gedragen. Als de werkzaamheden zijn aangevangen en er blijkt sprake te zijn van onvermijdelijk asbestcontact, zal dit de uitvoeringskosten aanzienlijk kunnen doen stijgen.

**Beheersmaatregel:** Bij de pilot aardgasvrij is een bloksgewijze aanpak gekozen waarmee het risico van een budgetoverschrijding kan worden gestuurd. Binnen de ramingen van de werkzaamheden is vanwege de onzekerheden rekening gehouden met een post onvoorzien. Mocht dit niet afdoende blijken te zijn, kan het college ervoor kiezen om minder woningen dan gepland aardgasvrij te maken ten einde binnen de raming te blijven. Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022. In het voorgaande jaar is gekozen om binnen het weerstandsvermogen een bedrag op te nemen om mogelijke overschrijding te kunnen opvangen. Aangezien er in 2022 is gestart met de uitvoering van het eerste blok en er budget is voor meerdere blokken, wordt het risico op een budgetoverschrijding op nihil geplaatst.

**Onderwerp: Grondexploitaties (incidenteel)**

€ 11.918

**Omschrijving:** Binnen de grondexploitaties is een tweetal risico's berekend: portefeuille- en projectrisico's. Voor de portefeuillerisico's wordt een tweetal effecten doorgerekend: het effect van 7,5% kostenstijging over de nog geraamde uitgave en het effect van een 2% hogere rentepercentage. Beide macro-economische effecten zijn opgeteld € 3,7 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend (zoals bijvoorbeeld faseringsproblematiek door moeilijkheden elektriciteitslevering), totaal € 8,2 miljoen. Per aparte grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG).

**Beheersmaatregel:** Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken. Dit risico is gelijk aan de jaarrekening 2021 en gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Wegenbeheer (structureel)**

€ 0

**Omschrijving:** Het hoogheemraadschap (HHNK) ziet beheer van de wegen in het buitengebied niet meer als kerntaak en heeft aangegeven deze wegen te willen overdragen aan de gemeenten. Het hoogheemraadschap sluit convenanten met gemeenten om business cases te maken die inzichtelijk maken wat het betekent om deze wegen over te dragen. Naast de wegen gaat het ook om de bijbehorende bomen en overige inrichting. In Beemster is dit een omvangrijk areaal. Purmerend en Beemster hebben dit convenant ook getekend. Het hoogheemraadschap betaalt het onderhoud van de wegen voor een deel uit de bijdragen van gemeenten en voor een deel uit wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij de inwoners van de gemeenten waarvoor zij wegen in beheer en eigendom hebben. Het betreft circa 100 kilometer.

**Beheersmaatregel:** Bij het maken van een business case zal duidelijk worden wat de overname van deze taak precies betekent, ook de staat van de wegen wordt meegenomen. Pas als dit in beeld is, kan er een besluit over genomen worden. Overname van deze taak zou kunnen betekenen dat er een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gezamenlijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover dat de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Vanwege de omvang is dit een risico voor de gemeente. Er is niet gerekend met een bedrag omdat dit in de weerstandscapaciteit is gekoppeld aan de onbenutte belastingcapaciteit. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Vennootschapsbelasting personeelshypotheken (incidenteel)**

€ 0

**Omschrijving:** Tot 2008 konden personeelsleden van gemeenten hypotheek afsluiten bij de werkgever als secundaire arbeidsvoorwaarde. Sinds 2008 is dit door een wijziging van de wet Financiering



decentrale overheden (wet Fido) niet meer mogelijk, maar worden bestaande gevallen door Purmerend gerespecteerd. Dat wil zeggen, ambtenaren die in het verleden een hypotheek hadden afgesloten bij de gemeente maar deze nog niet helemaal hebben afgelost, blijven bij de gemeente hypotheeknemer tot de hypotheek volledig is afgelost. De belastingdienst is van mening dat deze activiteit m.b.t. personeelsleningen tot een vennootschapsbelastingplicht leidt. De rechtbank heeft in het voordeel van de belastingdienst beslist en vergelijkt de activiteiten met een commerciële bank of hypotheekverstrekker en het is de bedoeling van de wet dat er een gelijk speelveld wordt gecreëerd. Zouden we deze lijn doortrekken, dan komen ook andere vormen van kredietverstrekking door de gemeenten in aanmerking voor vpb-plicht (o.a. startersleningen, leningen t.b.v. de energietransitie, leningen corporaties en maatschappelijke instellingen).

**Beheersmaatregelen:** De verwachting is dat hier tegen nog hoger beroep door gemeente(n) gevoerd gaat worden. Voorlopig is er op dit dossier nog geen duidelijkheid en worden er geen aparte beheersmaatregelen ingezet. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Lokaal referendum (incidenteel)**

€ 250

**Omschrijving:** Er bestaat de mogelijkheid van een lokaal referendum in Purmerend. De kosten zijn circa € 250.000

**Beheersmaatregelen:** Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet politiegegevens (Wpg) (incidenteel)**

p.m.

**Omschrijving:** Sinds de AVG op 25 mei in werking is getreden, is er veel gebeurd op privacy gebied. De Autoriteit Persoonsgegevens controleert en deelt dwangsommen en boetes uit. Burgers dienen klachten in en stellen gemeenten bij de rechter aansprakelijk voor door het verkeerd verwerken van hun persoonsgegevens ontstane schade. Tot nu toe zijn de toegekende schadevergoedingen beperkt tot € 500. De dwangsommen en boeten lopen inmiddels voor bedrijven in de tientallen miljoenen; voor overheden blijven ze op dit moment nog beperkt tot tienduizenden euro's.

Op 9 maart 2019 is de Wet politiegegevens van toepassing geworden op gemeentelijke BOA's. Op basis van deze wet verwerkt Purmerend zeer gevoelige – strafrechtelijke – gegevens van burgers. Purmerend staat nog aan het begin van het Wpg-proof worden en loopt dus een risico. Uit de regio blijkt echter dat Purmerend één van de implementatie-koplopers is. De verwachting is daarom dat dit risico niet onevenredig groot is.

**Beheersmaatregelen:** De gemeente heeft beleid op het gebied van privacy en informatiebeveiliging. Bewustwording binnen de organisatie en de implementatie van nieuwe wetgeving/gerechtelijke uitspraken blijft permanente noodzaak. Het risico is moeilijk in geld uit te drukken, ook doordat de bedragen van boetes en dwangsommen behoorlijk uiteenlopen. Het risico wordt gesteld op p.m. en is ten opzichte van de begroting 2022 ongewijzigd.

**Onderwerp: Loon/prijsstijgingen (structureel)**

€ 2.325

**Omschrijving:** In de begroting 2023 is rekening gehouden met een stijging voor lonen inclusief werkgeverslasten van 4,0% procent per jaar. De stijging van de loonkosten is afhankelijk van de landelijke cao-afspraken en de wijzigingen in de werkgeverslasten zoals de werkgeversbijdrage in de pensioenpremie. Een afwijking van 1% op de totale loonsom geeft een extra last van ruim € 0,45 miljoen (inclusief gesloten budgetten). Voor prijsstijgingen op de begrote materiële budgetten is het uitgangspunt dat deze binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Dit betekent dat de (meerjaren)budgetten niet automatisch worden aangepast aan het inflatiepercentage. Alleen waar dit noodzakelijk is verhogen wij het budget met de verwachte prijsstijging. Gezien ons gekozen uitgangspunt kunnen wij in 2023 en volgende jaren geconfronteerd worden met prijsstijgingen, waarmee niet of onvoldoende rekening is gehouden om de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. De tarieven voor het lopende jaar zijn vastgesteld en pas per januari van het volgende jaar kunnen deze worden verhoogd. Voor algemene prijsstijgingen wordt een bedrag van € 0,75 miljoen aangehouden (1 % van € 75 miljoen). Gerekend is met 2,5 keer dit structurele risico.

**Beheersmaatregel:** Voor een hoger loon- en prijsniveau is in de begroting een reservering opgenomen. Als dit niet afdoende blijkt, blijft er minder ruimte over voor nieuwe beleidskeuzes of zal er zelfs moeten worden bezuinigd als er geen sluitende meerjarenbegroting kan worden opgesteld. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Pensioenpremies bestuurders (incidenteel)**

€ 125

**Omschrijving:** De pensioenvoorziening voor (ex-)bestuurders wordt gevormd op basis van actuariële

berekeningen. Jaarlijks wordt de voorziening aangepast op basis van die berekeningen waarbij rentestanden en andere marktinvloeden kunnen resulteren in een extra dotatie aan de voorziening voor de dekking van de pensioenverplichtingen. De pensioenverplichtingen waren tot 1 januari 2022 ondergebracht bij ASR. ASR is gestopt met deze dienstverlening. Per 1 januari 2022 zijn de tegoeden overgegaan naar de gemeente Purmerend en gestort in de gemeentelijke voorziening pensioenen (ex-)bestuurders. Per 1 januari 2022 zijn daar ook de pensioenverplichtingen van (ex-)bestuurders van Beemster bijgekomen, waardoor de omvang van de voorziening toeneemt. De voorziening wordt jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening geactualiseerd op basis van actuariële berekeningen. In het benodigde weerstandsvermogen werd tot vorig jaar rekening gehouden met een verdere daling van de rekenrente. Door de gestegen rente wordt financieel met een lager risico rekening gehouden.

**Beheersmaatregel:** Er is geen beheersmaatregel tegen de ontwikkelingen op de geldmarkt. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Wachtgeld wethouders (incidenteel)**

€ 250

**Omschrijving:** Na het aftreden van wethouders, voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, is er een recht op wachtgeld. Voor ex-wethouders die momenteel recht hebben op wachtgeld heeft de gemeente een voorziening gevormd en zijn de lasten afgedekt. Indien een lid van het huidige college zijn/haar functie neerlegt, ontstaat er een nieuwe verplichting. De maximale wachtgeldverplichting voor de vijf wethouders van de gemeente Purmerend bedraagt circa € 1 miljoen. Het is niet waarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld. Om die reden is 25% van het totale risico meegenomen.

**Beheersmaatregel:** Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. Indien sprake is van een terugkeerrecht in een betaalde functie voor het aanvaarden van het ambt, kan de wachtgeldverplichting lager worden ingeschat dan het maximum. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Gemeentefonds (structureel)**

€ 9.600

**Omschrijving:** Via circulaire worden we enkele malen per jaar (meestal mei en september) geconfronteerd met aanpassingen in de totale ontvangsten vanuit het gemeentefonds. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is dat een systematiek wordt gehanteerd van 'samen de trap op, samen de trap af'. Indien het Rijk gaat bezuinigen wordt er ook minder geld in het gemeentefonds gestort ('samen de trap af'). Schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend. De accessen 2022-2025 bedragen gemiddeld 6,75% per jaar. Wordt de vergoeding voor de ontwikkeling van de lonen en prijzen uit de accessen gehaald, dan bedraagt het volume-acces voor de jaren 2022-2025 gemiddeld 3,19% per jaar. Dit volume-acces 2022-2025 wordt op deze stand van de voorjaarsnota bevroren. De accessen worden nog wel jaarlijks geactualiseerd voor de gewijzigde ramingen voor de loon- en prijsontwikkelingen. Deze beweegt in onze begroting mee met de stelpost loon- en prijsontwikkeling. Het risico van een volatiel gemeentefonds is daarmee afgenomen. Wel is er nog het risico van het jaar 2026 en de financieringssystematiek en opschalingskorting, het btw-compensatiefonds (ruimte boven het plafond) en de herverdeling van het gemeentefonds (onderzoeksagenda). Voor dit laatste is een stelpost opgenomen. Verder is er nog steeds een risico met het btw-compensatiefonds (ruimte boven het plafond) en de nieuwe bekostigingssystematiek voor de periode na 2025, waarbij ook de mogelijkheid van een groter eigen belastinggebied wordt betrokken. Gezien de dynamiek in het fonds wordt de maximale impact van dit risico geschat op € 9,6 miljoen over de gehele looptijd.

**Beheersmaatregel:** De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerstvolgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden. Dit gebeurt door het op de voet volgen van ontwikkelingen (circulaire/Rijksbegroting). De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

**Onderwerp: Garanties en borgstelling (Incidenteel)**

p.m.

De gemeente heeft aan diverse maatschappelijke instellingen, woningcorporaties, sportverenigingen, stichtingen en deelnemingen garanties en borgstellingen verleend. Bij de afweging voor financiële steun aan een instelling maakt Purmerend een afweging tussen het belang van de publieke taak en de financiële risico's. Garantstelling kan worden ingezet als middel om een of meer beleidsdoelen te realiseren. Conform artikel 16 lid 3 uit de Financiële Verordening 2022 van de gemeente Purmerend worden financiële risico's samenhangend met door de gemeente verstrekte garanties en borgstellingen meegewogen in

de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Per 31 december 2021 heeft de gemeente in totaal € 1.144 miljoen aan waarborgen en garanties afgegeven. Dit betreft €435,3 miljoen achtervang WSW (Volkshuisvesting) , € 83,2 miljoen garantstellingen aan de Stadsverwarming Purmerend (SVP) en € 628,4 miljoen garantstellingen aan de HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC). De resterende garantstellingen betreft Stichting Wonen en Zorg, Maatschappelijke instellingen en sportverenigingen.

**Beheersmaatregel:** Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet voor de WSW achtervangpositie. Voor de beheersing van de garanties aan HVC en SVP neemt de gemeente actief deel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit risico wordt op p.m gesteld omdat de afgelopen jaarrekeningen van beide deelnemingen een positief resultaat laten zien. Tevens hebben beide deelnemingen een positieve meerjarenraming opgesteld. Dit risico was niet opgenomen in de begroting 2022.

<b>Totaal benodigd weerstandsvermogen:</b>	<b>€ 40.387</b>
--	-----------------

## Ontwikkeling verhouding benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

(Bedragen x € 1 miljoen)	2021	2022	2023
Beschikbare weerstandscapaciteit	46,1	42,9	47,5
Benodigd weerstandsvermogen	34,7	22,9	40,4
<b>Ratio *</b>	<b>1,33</b>	<b>1,87</b>	<b>1,18</b>

\* Ratio 2021 is op basis jaarrekeningen gemeente Purmerend + Beemster.

In deze weergave daalt de ratio. Dat is afhankelijk van de ontwikkeling van het meerjarenresultaat waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden. Het is goed op te merken dat de weerstandscapaciteit in deze weergave vooral reservecapaciteit is en reserves zijn het verschil tussen schulden en bezittingen en dus geen 'potje'. Omdat naar verwachting de schuld gaat stijgen door het grote investeringsplan voor de komende jaren is het ook belangrijk dat de ratio stijgt. De daling van de ratio ontstaat met name doordat het ingeschatte benodigde weerstandsvermogen in de begroting 2023-2026 toeneemt ten opzichte van het ingeschatte benodigde weerstandsvermogen in de jaarrekening 2021 en de begroting 2022-2025. Dit omdat er thans rekening gehouden wordt met een hogere buffer vanwege de algemene economische situatie.

## Geprognosticeerde balans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in deze paragraaf. Met het opnemen van een geprognosticeerde balans in het kader van hoofdlijnen vernieuwing BBV, wordt meer inzicht verstrekt in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. Hieronder vindt u de verkorte meerjarenbalans (x € 1 miljoen).

	2023	2024	2025	2026
Immateriële vaste activa	1.110	1.110	1.110	1.110
Materiële vaste activa	396.341	429.801	442.520	450.244
Financiële vaste activa	50.009	49.935	49.904	49.911
<b>Vaste activa</b>	<b>447.460</b>	<b>480.846</b>	<b>493.534</b>	<b>501.264</b>
Vorraden	12.296	12.263	-1.392	-7.496
Uitzettingen	26.907	26.907	26.907	26.907
Overlopende activa	5.469	5.469	5.469	5.469
<b>Vlottende activa</b>	<b>44.672</b>	<b>44.638</b>	<b>30.984</b>	<b>24.879</b>
<b>Totaal activa</b>	<b>492.131</b>	<b>525.484</b>	<b>524.517</b>	<b>526.144</b>
Egalisatie/algemeen/bestemmingsreserves	53.352	67.600	82.572	99.182
Financieel resultaat (begrotingsaldo)	13.169	13.629	16.058	40
Voorzienen	16.756	15.966	14.922	13.946
Opgenomen leningen en waarborgsommen	343.362	363.171	344.577	346.417
<b>Vaste passiva</b>	<b>426.639</b>	<b>460.366</b>	<b>458.129</b>	<b>459.585</b>
Opgenomen kasgeld en bankschulden	25.354	24.980	26.250	26.421
Overig: overlopende passiva en vlottende schuld	40.138	40.138	40.138	40.138
<b>Totaal vlottende passiva</b>	<b>65.492</b>	<b>65.118</b>	<b>66.388</b>	<b>66.559</b>
<b>Totaal passiva</b>	<b>492.131</b>	<b>525.484</b>	<b>524.517</b>	<b>526.144</b>

In de geprognosticeerde balans is de stijging van met name de materiële vaste activa door het investeringsprogramma duidelijk zichtbaar. De leningenportefeuille stijgt vanaf 2025 minder snel. Dit heeft te maken met de groei van de algemene reserve de voorraadposities. In deze balans zijn de keuzes zoals opgenomen in het hoofdstuk Keuzes 2023 nog niet verwerkt. Als de keuzes worden overgenomen incl. de investeringsagenda zal dit direct invloed hebben op de activa, de op te nemen leningen en het begrotingsaldo (algemene reserve). De geprognosticeerde balans zal als gevolg van deze keuzes wijzigen.

## Financiële kengetallen inclusief signaleringswaarden

Met ingang van de opstelling van de begroting 2016 zijn gemeenten verplicht een vijftal kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente, voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). Het gaat om de volgende kengetallen: nettoschuld quote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en gemeentelijke belastingcapaciteit.

	Rekening 2021	Begroting 2022 (bijgesteld)	Begroting 2023	Cat. A (minst risicovol)	Cat. B (neutraal)	Cat. C (meest risicovol)
1A Netto schuldquote	103,8%	113,8%	118,7%	< 90%	90 - 130%	> 130%
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	99,6%	110,4%	118,1%	< 90%	90 - 130%	> 130%
2 Solvabiliteitsratio	15,3%	12,1%	13,5%	> 50%	20 - 50%	< 20%
3 Grondexploitatie	13,2%	6,8%	3,9%	< 20%	20 - 35%	> 35%
4 Structurele exploitatieruimte	4,3%	1,8%	4,2%	> 0%	0%	< 0%
5 Belastingcapaciteit	103,4%	90,9%	92,1%	< 95%	95 - 105%	> 105%

De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De **solvabiliteitsratio** drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal **grondexploitatie** geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De relevantie van het kengetal **structurele exploitatieruimte** is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de gemeenten wordt de **belastingcapaciteit** gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van gemeenten zich ontwikkelt, zijn de gemeenten per kengetal onderverdeeld naar 3 categorieën (zie onderstaande tabel). In het algemeen is categorie A minder risicovol van dan categorie B en B weer minder risicovol dan C. Dit is ook het geval bij grondexploitatie maar in geval van een hoge netto schuldquote kan een hoge grondexploitatie juist een mogelijkheid bieden om een hoge netto schuldquote te verlagen. Bij de belastingcapaciteit worden de belastingen per gemeente vergeleken met het landelijk gemiddelde. Kleiner dan 100% betekent dat de gemeente nog beneden het landelijk gemiddelde zit.

## Ontwikkeling solvabiliteit 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
A. Eigen vermogen (incl. begrotingssaldo)	66.521	81.229	98.631	99.222
B. Totaal passiva	492.131	525.484	524.517	526.144
<b>Solvabiliteit (A/B)</b>	<b>13,5%</b>	<b>15,5%</b>	<b>18,8%</b>	<b>18,9%</b>

Bekend is dat Purmerend vanuit het verleden wordt gekenmerkt door een relatief zwakke schuld/eigen vermogenspositie, maar overigens financieel gezond is. In oktober 2020 heeft de raad ingestemd (besluit 1529289) met het verbeteren van de solvabiliteit van Purmerend de komende jaren met als streven een solvabiliteit van 20%. Dit met name om mee te groeien met de groei van de schuld vanwege het grote investeringsprogramma. Purmerend moet ook financieel gezond blijven. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. De solvabiliteitsratio laat alle jaren een stijging zien. Hier dient nog wel de opmerking te worden geplaatst dat de keuzes, zoals opgenomen in het hoofdstuk Keuzes 2023 hierin niet zijn verwerkt. Dit in afwachting van Rijksmiddelen in 2026. Deze hebben direct invloed op de solvabiliteit, die dan zal afnemen naar 15%.

# Onderhoud kapitaalgoederen

## Algemeen

Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte en accommodaties waarvoor langlopende investeringen nodig zijn. Het beheer en onderhoud hiervan is gericht op de duurzame instandhouding. Deze paragraaf bevat een toelichting op het beleidskader, kwaliteitsniveau, onderhoudsplan en de financiën van de goederen op het gebied van:

- Openbare ruimte
- Riolering
- Sportaccommodatie
- Onderwijshuisvesting
- Gemeentelijk vastgoed

In de financiële begroting, paragraaf Investeringsuitgaven, zijn de investeringsuitgaven per beleidsterrein voor de komende vier jaren opgenomen. In onderstaand overzicht wordt een totaalbeeld gegeven van de staat van onderhoud van de kapitaalgoederen. Dit wordt verder in de paragraaf nader toegelicht.



## Overzicht onderhoud kapitaalgoederen

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheer- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Financiële consequenties conform plannen [2023]	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
Wegen		B	Integraal Beheerplan 2022-2026 (ter goedkeuring, Raad sept. 2022).	Cf. Begroting: Vervanging € 3,9 mlj. Exploitatie € 6,1 mlj.		
Kunst- en waterwerken		B	Integraal Beheerplan 2022-2026 (ter goedkeuring, Raad sept. 2022).	Cf. Begroting: Vervanging € 3,8 mlj. Exploitatie € 2,6 mlj.		
VRI's en openbare verlichting		B	Integraal Beheerplan 2022-2026 (ter goedkeuring, Raad sept. 2022).	Cf. Begroting: Vervanging € 0,5 mlj. Exploitatie € 1,9 mlj.		
Groen en speelvoorzieningen	Bomenplan Purmerend 2020-2040	B	Integraal Beheerplan 2022-2026 (ter goedkeuring, Raad sept. 2022).	Cf. Begroting: Vervanging € 0,5 mlj. Exploitatie € 9,5 mlj.		
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan Purmerend en Beemster 2018-2023			Cf. Begroting: Vervanging € 10,3 mlj. Exploitatie* € 6,5 mlj. *Excl. preventief onderhoud (aandeel Straatreiniging).		
Water	Grondwaterbeleidsplan 2018-2023		Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland 2021-2024.	Cf. Begroting: Investing klimaatadaptatie: € 0,3 mlj.		
Sport	Exploitatieovereenkomst met Spurd 2018	NEN 2767	MJOP 10 jaar	€ 32.488,-	N.v.t.	
Onderwijs gebouwen	Verordening Voorzieningen Huisvesting	NEN 2767	MJOP 10 jaar	€ 99.713,-	N.v.t.	
	OnderwijsGemeente Purmerend 2015' (2015/1156735)					
	IHP 2021					
Overige gemeentelijk vastgoed	Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017	NEN 2767 niveau 2	MJOP 10 jaar	€ 3.376.390,-	N.v.t.	

## 1. Openbare ruimte

### Beleidskader

De openbare ruimte bestaat uit kapitaalgoederen zoals wegen, groen en speelvoorzieningen, bruggen, kades, openbare verlichting en verkeerregelinstallaties.

### Kwaliteitsniveau

De kwaliteitscatalogus van CROW (kennisinstituut voor de openbare ruimte) deelt de technische kwaliteit van de openbare ruimte op in vijf categorieën (A+, A, B, C en D). Kwaliteitsniveau A staat voor een hoog kwaliteitsniveau en kwaliteitsniveau D staat gelijk aan het hebben van een slecht onderhoudsniveau/onderhoudsachterstanden; deze delen van de openbare ruimte zijn niet acceptabel of hadden al vervangen moeten zijn. De openbare ruimte (kapitaalgoederen) in Purmerend en Beemster werden altijd op kwaliteit C onderhouden met uitzondering van groen. Dit wordt op B niveau onderhouden. De ambitie is om alle arealen naar onderhoudsniveau B te brengen.

## **Beheerplan**

De nieuwe integrale beheerplannen zijn gemaakt en worden in september 2022 aan de Raad voorgelegd. Deze beheerplannen geven inzicht in de staat van het areaal en de onderhoudsopgave voor de komende jaren en de middelen die hiervoor nodig zijn. In dit integrale beheerplan is ook de ambitie van het college opgenomen om alle kapitaalgoederen, net zoals bij groen, op onderhoudsniveau B te onderhouden. De kwaliteit van veel kapitaalgoederen komt steeds beter in beeld door de omslag van reactief/meldingsgericht werken naar preventief/structureel werken. De gemeente gaat hiermee van risico-gestuurd naar duurzaam areaalbeheer, mede door middel van het volledig opnemen van data in de beheersystemen. Hierbij verzamelen en registreren we zoveel mogelijk data over onderhoud en geschiedenis, waardoor vervolgens betere voorspellingen en planningen in het beheer mogelijk zijn. Van enkele arealen waaronder Kunstwerken en Water, is de beeldkwaliteit is nog niet helemaal in kaart gebracht, die inhaalslag is ingezet. De technische kwaliteit kunstwerken is wel op niveau. De focus ligt de aankomende periode bij deze arealen bij het op orde krijgen van de basis, zowel qua areaal als kwaliteit.

## **Financiën**

In de meerjarenbegroting zijn de benodigde investeringen in kapitaalgoederen van de openbare ruimte opgenomen. Inclusief de kosten die gepaard gaan met het inlopen van onderhoudsachterstanden en de areaaluitbreiding. De kosten met betrekking tot de stap van onderhoudsniveau C naar onderhoudsniveau B is onderdeel van de keuzevoorstellen en zijn niet opgenomen in de primitieve begroting. Dat geldt ook voor het instellen van een bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte. Voor de begrote investeringsbedragen 2023 wordt verwezen naar de bijlage investeringen.

## **2. Riolering**

### **Beleidskader**

Riolering zorgt onder andere voor de afvoer van ons afvalwater, waardoor overlast en risico's voor de volksgezondheid worden beperkt. Gezien het belang van riolering zijn de riolerings-en waterzorgtaken vastgelegd in de Waterwet en de Wet Milieubeheer. Het gemeentelijke beleid geeft invulling aan de zorg voor afvalwater, hemelwater en grondwater en is vastgelegd in het gemeentelijke rioleringsplan (GRP). Het GRP en het GRP Beemster zijn geschreven voor de periode 2018-2023. De voorbereidingen voor een gezamenlijk, regionaal (Zaanstreek-Waterland) GRP zijn gestart.

### **Kwaliteit**

De gemeente Purmerend, het Waterschap (HHNK), PWN en de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland werken intensief samen bij het invullen van watertaken. We hebben mede daardoor de verwachte kostenstijging beperkt, personele kwetsbaarheid beperkt en de kwaliteit van het beheer verhoogd. Deze samenwerking in de waterketen is eind 2020 verlengd met 10 jaar om samen verder te verbeteren en effectief in te spelen op vele nieuwe ontwikkelingen. Om dit te borgen wordt het volgende gemeentelijke rioleringsplan (of Programma water en riolering) in samenwerking met de regio Zaanstreek-Waterland opgesteld.

### **Onderhoud**

De riolering wordt planmatig geïnspecteerd. De frequentie is afhankelijk van de leeftijd, de functie en de resultaten van eerdere inspecties. Tegelijk met de inspectie wordt het riool gereinigd. De inspectie wordt beoordeeld en indien nodig wordt er herstel uitgevoerd. Straatkolken worden jaarlijks gereinigd en geïnspecteerd. Ook hiervan worden geconstateerde gebreken hersteld. Rioolgemalen worden jaarlijks bekeken en indien nodig worden onderdelen preventief vervangen. Afgelopen jaren is begonnen met het oppakken van de uitgestelde rioolvervangingen. Komende jaren staan er nog veel vervangingen gepland.

#### **Financiën**

Om het rioolstelsel in de gemeente te beheren, te vervangen en te verbeteren zijn investeringen noodzakelijk. De kapitaalslasten ten gevolge van deze investeringen, in combinatie met de kapitaalslasten uit het verleden en de exploitatiekosten, leiden tot de totale lasten welke door de rioolheffing gedekt worden. De ramingen in de exploitatie zijn conform de plannen en volledig en reëel opgenomen in de begroting. Voor de begrote investeringsbedragen 2023 wordt verwezen naar de bijlage investeringen. Een jaarlijks saldo tussen de lasten en de baten wordt verrekend met de voorziening gemeentelijke watertaken. Het saldo van de voorziening bedraagt ca 2,7 miljoen per 1-1-2023. Vanuit de voorziening rioolheffing wordt gestreefd naar een evenwichtig tariefsbeleid.

### **3. Sport**

#### **Beleidskader**

Kapitaalgoederen die onder het programma sport vallen, zijn het zwembad, de sporthallen, gymzalen en buitensportaccommodaties. De exploitatie, inclusief dagelijks onderhoud, van de sportaccommodaties zijn ondergebracht bij Stichting Spurd. Afspraken zijn vastgelegd in een exploitatieovereenkomst uit 2008. Deze zal binnenkort worden vernieuwd met nieuwe afspraken en de toevoeging van de buitensportaccommodaties in de Beemster. Voor het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties geldt een subsidieregeling.

#### **Kwaliteitsniveau/ Onderhoudsplan**

Om de kwaliteit van de binnensportaccommodaties in kaart te brengen zijn er sinds 2019 door een externe partij voor alle afzonderlijke accommodaties rapportages opgesteld op grond van NEN 2767. Deze rapportage geeft inzicht in de bouwkundige staat van de accommodaties. Uit deze rapportage is een meerjarenonderhoudsplan voortgekomen welke in kaart brengt waar onderhoud op uitgevoerd moet worden. Het uitvoeren van het onderhoud valt onder de verantwoordelijkheid van Stichting Spurd en dit wordt periodiek geëvalueerd. In overleg met Stichting Spurd worden jaarlijks de onderhoudsplannen bekeken en vernieuwd. Eens per vier jaar wordt er door een externe partij een herinspectie op basis van NEN 2767 uitgevoerd. Tussentijdse mutaties worden door Vastgoed verwerkt. Voor de buitensportaccommodaties zijn eveneens meerjarenonderhoudsplannen opgesteld door Stichting Spurd, welke jaarlijks worden besproken met de gemeente.

#### **Financiën**

Grote investeringen voor de binnen- en buitensportaccommodaties worden door Stichting Spurd aangevraagd door een investeringskrediet bij de gemeente. Het planmatig en dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door Stichting Spurd en wordt toegereikt d.m.v. een subsidieregeling.

## 4. Onderwijs

### Beleidskader

De gemeente heeft op grond van de onderwijswetgeving een zorgplicht voor de huisvesting van scholen voor het basis- (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs. Deze zorgplicht is nader uitgewerkt in de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemeente Purmerend 2015' (2015/1156735). In de bijlage van deze verordening wordt de vergoeding van de normbedragen benoemd. De normbedragen en de indexering worden jaarlijks aangepast en vastgesteld. De regeling bevat vrij gedetailleerde 'spelregels' voor de schoolbesturen en het gemeentebestuur op het terrein van de onderwijshuisvesting. In de verordening is bepaald dat schoolbesturen in Purmerend jaarlijks aanvragen kunnen indienen voor huisvestingszaken, waaronder voor nieuwbouw, uitbreiding en eerste inrichting/onderwijsleerpakket.

### Integraal huisvestingsplan onderwijs

Er is in 2021 een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Voor dit plan zijn alle scholen in Purmerend waar de gemeente verantwoordelijk is voor de huisvesting bezocht. Op basis van scorekaarten is inzichtelijk gemaakt welke investeringen in de komende jaren nodig zijn om onderwijshuisvesting op peil te houden. Hierbij wordt zowel rekening gehouden met de (stijgende) leerlingenaantallen als de kwalitatieve eisen die aan schoolgebouwen wordt gesteld. In tegenstelling tot het overige gemeentelijk vastgoed zijn bijna alle schoolgebouwen niet juridisch in eigendom van de gemeente, maar van de schoolbesturen. Het beheer en onderhoud van deze gebouwen is primair de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De schoolbesturen ontvangen hiervoor rechtstreeks middelen van het rijk. De gemeente blijft verantwoordelijk voor uitbreiding en nieuwbouw van onderwijshuisvesting. Er zijn enkele schoolgebouwen die de gemeente niet heeft overgedragen. Dit zijn gebouwen die een multifunctionele invulling hebben.

### Onderhoudsplan

Het onderhoud van de schoolgebouwen en daarmee het opstellen van onderhoudsplannen is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Uitzondering hierop zijn de gebouwen die niet zijn overgedragen aan de schoolbesturen. Voor deze gebouwen zorgt de gemeente voor een onderhoudsplan.

### Verduurzamen

De gemeente wil haar duurzaamheidsdoelstellingen gaan realiseren door ook te investeren in energieneutrale maatregelen bij onderwijshuisvesting. Sinds 1 januari 2021 moeten alle nieuwbouwplannen volgens BENG (Bijna energie neutrale gebouwen) worden gerealiseerd. In het IHP wordt hierop geanticipeerd.

### Financiën

In het IHP worden de plannen voor de onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet onderwijs in de komende jaren beschreven. Het IHP geeft eveneens inzicht in de financiële ontwikkelingen. Hiervoor wordt verwezen naar de financiële bijlage van het IHP. Daarnaast zijn er ook uitgaven noodzakelijk voor eerste inrichting/onderwijsleerpakket, tijdelijke huisvesting en sloopkosten bij uitbreidings- en nieuwbouwprojecten.

### **Actualisering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs**

Het IHP heeft een peildatum en de bouwkostenontwikkeling zorgt ervoor dat deze bedragen niet meer afdoende zijn. Dit is meegenomen in de Kadernota 2023. Daarnaast is er in de financiële consequenties van het huidige IHP geen rekening gehouden met kostenposten zoals sloop, tijdelijke huisvesting, faseringen, etcetara. Eind 2022 wordt een actualisering van het IHP aan de raad voorgelegd waarin extra budget voor de benoemde onderdelen wordt gevraagd.

## **5. Gemeentelijk vastgoed**

### **Beleidskader**

Het beleid betreffende het gemeentelijk vastgoed is ten tijde van het opstellen van de begroting vastgelegd in de 'Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017'. Aan de hand van een aantal vastgestelde criteria (financieel, strategisch en functioneel) is het vastgoed beoordeeld op de bijdrage die het levert aan de uitvoering van het gemeentelijk beleid. Dit heeft geleid tot het benoemen van een aantal panden die om die reden ofwel in eigendom worden gehouden, ofwel voorlopig in eigendom worden gehouden of tenslotte verkocht/ afgestoten worden. Het vastgoed waarmee geen strategische- of beleidsdoelen zijn gediend, worden (op termijn) zoveel mogelijk afgestoten. Deze objecten worden afgestoten of verkocht wanneer de juiste gelegenheid zich voordoet of door deze actief op de markt te brengen.

### **Kwaliteitsniveau**

Het gemeentelijk vastgoed wordt beoordeeld op basis van de norm NEN 2767. In het beleid worden 5 verschillende conditiescores gehanteerd waarbij 1 een uitstekende conditie is en 5 een zeer slechte conditie. Afhankelijk van de groep waarin het vastgoed is ingedeeld, dient het aan een minimaal conditieniveau te voldoen. Het gemeentelijk vastgoed bevindt zich in de categorie kernvastgoed en dient daarmee minimaal aan de conditiescore 3 (=goede conditie) te voldoen. Met de toepassing van deze condities wordt toegezien op de kwaliteit van de gebouwen. Wel is het zo dat bij een eventuele verkoop de opbrengst mogelijk beïnvloed kan worden door een onderhoudsachterstand.

### **Verduurzamen**

We investeren in het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. Het streven is om te komen tot een label A voor 2030 voor panden die nog niet voldoen aan het A-label. In een aantal gevallen worden deze werkzaamheden gecombineerd met het benodigde onderhoud aan deze panden (bijvoorbeeld het overlagen van de dakbedekking in combinatie met het aanbrengen van zonnepanelen).

### **Onderhoudsplan**

Alle objecten die de afgelopen jaren in beheer waren, zijn beoordeeld op hun onderhoudstoestand door middel van een NEN 2767 inspectie, welke is uitgevoerd door een externe partij. Uit deze inspectie is een rapportage opgesteld welke inzicht geeft in de onderhoudsstaat van de objecten. Uit deze rapportage is een Meerjaren Onderhoudsplan voortgekomen welke in kaart brengt waar onderhoud op uitgevoerd moet worden. De kosten van zowel het dagelijks als planmatig onderhoud worden opgenomen in de MJOP. Het saldo van al deze ramingen binnen het MJOP geeft het benodigde onderhoudsbudget voor de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Het onderhoud van de verduurzamingsmaatregelen zal indien nodig, na realisatie van de maatregelen, in de Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) worden opgenomen. Eens per vier jaar wordt er door een externe

partij een herinspectie op basis van NEN 2767 uitgevoerd. Tussentijdse mutaties in de MJOP worden door Vastgoed bijgehouden en verwerkt.



# Grondbeleid

## Algemeen

De paragraaf grondbeleid is op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een verplicht onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting (MJB). In de begroting en verantwoordingscyclus van de gemeente wordt elk jaar een paragraaf grondbeleid opgenomen in zowel de jaarrekening als de meerjarenbegroting. In de meerjarenbegroting heeft de paragraaf de functie van een vooruitblik.

Deze vooruitblik beschrijft tenminste:

1. De visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting.
2. De wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
5. Beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondexploitatie in relatie tot de risico's die daaraan verbonden zijn.

## Actuele ontwikkelingen

### Ad 1. en 2. Visie en wijze uitvoering grondbeleid

In september 2019 is in Purmerend de nota grondbeleid vastgesteld. De nota geeft kaders voor de manier waarop invulling wordt gegeven aan het afwegen van belangen, het fasegewijs werken en het creëren van zowel ruimtelijke, financiële als maatschappelijke meerwaarde binnen gebiedsontwikkelingen. Ook is beschreven dat de voorkeursrol van de gemeente bij ontwikkelingen die bijdragen aan de gemeentelijke kerndoelen, het regie-faciliterend grondbeleid is. Daarnaast kan de gemeente, onder een aantal specifieke benoemde voorwaarden, de inzet van actief grondbeleid overwegen.

Ook de gemeente Beemster heeft een nota grondbeleid. Deze is in 2017 door de raad van Beemster vastgesteld. In de nota uit 2017 is beschreven dat op projectniveau een afweging wordt gemaakt aan welke vorm van grondbeleid (actief of faciliterend) invulling wordt gegeven en of, en zo ja hoe, met (een) marktpartij(en) wordt samengewerkt. In een afweging voor de keuze tussen actief en faciliterend grondbeleid weegt in ieder geval mee met welk beleid beter aan (één of meer van) deze prioriteiten invulling kan worden gegeven:

- Bescherming UNESCO werelderfgoed.
- Maatschappelijke betrokkenheid.
- Programmatische toevoeging.
- Kwaliteit publieke ruimte.

- Financieel inverdienvermogen.
- Urgentie.
- Innovatie en duurzaamheid.

Te zien is dat de gemeente na een periode van een voornamelijk faciliterende rol soms ook weer actief grondbeleid overweegt. Dat is bijvoorbeeld te merken aan het vaststellen van nieuwe grondexploitaties, het vestigen van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten (Wvg) of het doen van strategische aankopen.

Met de fusie van de gemeente Purmerend en Beemster als aanjager, maar ook door een benodigde evaluatie van de bestaande nota's grondbeleid is een actualisatie van het grondbeleid nodig. In 2022 is opdracht verleend om de bestaande nota's grondbeleid te evalueren om zo te komen tot een nieuwe nota grondbeleid. De insteek is dat de huidige Purmerendse nota grondbeleid daarvoor als basis dient, waarbij de Beemster waarden ook duidelijk naar voren komen. Verwachting is dat de nieuwe nota in het 1<sup>e</sup> kwartaal 2023 ter vaststelling aan de Raad kan worden aangeboden.

#### **Ad 3. 4. en 5. Vooruitblik Grondexploitaties**

De gemeente Purmerend kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG is een rapportage waarmee informatie wordt gegeven over de voortgang van gebiedsontwikkelingen binnen Purmerend. Dit betreft zowel de eigen gemeentelijke grondexploitaties (actief grondbeleid) als de ontwikkeling van private plannen (faciliterend grondbeleid). In het MPG wordt teruggekeken op het afgelopen jaar, maar ook vooruitgekeken naar de komende jaren.

Op 30 juni 2022 is het MPG 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. In dat MPG is onder andere een overzicht van de resultaatverwachting van de grondexploitaties opgenomen. Ook is inzicht gegeven in de tussentijdse winstneming. Onderstaande overzicht laat van de lopende grondexploitaties onder andere het verwachte eindresultaat op basis van een netto contante waarde (NCW) en de eindwaarde die correspondeert met de looptijd zien.

Projecten (in € mln.)	Looptijd	Boekwaarde (31-12-2021)	Resultaat 2022 (NCW)	Resultaat 2021 (NCW)	Vershil resultaat (NCW)
<b>Positieve grexen:</b>					
Baanstee Noord	2030	-€ 29,53	€ 35,07	€ 23,34	€ 11,73
Brantjesstraat	2022	-€ 0,19	€ 0,57	€ 0,44	€ 0,13
Kop West	2024	€ 2,47	€ 3,64	€ 3,68	-€ 0,04
Steltloper 8	2022	-€ 0,04	€ 0,86	€ 0,88	-€ 0,02
Verzetslaan	2023	-€ 0,16	€ 0,45	€ 0,50	-€ 0,06
<b>Subtotaal positieve grexen</b>		<b>-€ 27,44</b>	<b>€ 40,58</b>	<b>€ 28,84</b>	<b>€ 11,74</b>
<b>Negatieve grexen:</b>					
BOL	2025	-€ 1,36	-€ 0,64	-€ 0,43	-€ 0,20
Wheermolen Oost	2034	-€ 0,91	-€ 2,69	-€ 3,17	€ 0,49
<b>Subtotaal negatieve grexen</b>		<b>-€ 2,27</b>	<b>-€ 3,32</b>	<b>-€ 3,60</b>	<b>€ 0,28</b>
<b>Totaal</b>		<b>-€ 29,72</b>	<b>€ 37,26</b>	<b>€ 25,24</b>	<b>€ 12,02</b>

De tussentijdse winstneming is een samenspel van BBV-regelgeving over de rekenmethodiek, de eindwaarde van de geactualiseerde grondexploitaties en de in kaart gebrachte risico's. De winstneming kan van jaar tot jaar sterk variëren. Er worden geen tussentijdse winstnemingen vanuit de grondexploitaties in de jaarschijven van de begroting opgenomen. De winstneming wordt ieder jaar, gelijk met de actualisatie van de grondexploitaties, het MPG en de jaarrekening vastgesteld en verantwoord.

In onderstaande tabel is de winstneming over de Purmerendse grondexploitaties inzichtelijk gemaakt. Deze tabel is gelijk aan degene die in het MPG 2022 is terug te vinden.

Tussentijdse winstneming (in € mln)	Eindwaarde	Project specifieke risico's	Percentage winst neming	Genomen winst t/m 2020	Winstneming 2021
Baanstee Noord	€ 41,91	€ 2,60	19%	€ 4,44	€ 2,93
BOL	-€ 0,69	€ 0,42	0%	€ -	€ -
Brantjesstraat	€ 0,58	€ -	4%	€ 0,01	€ 0,01
Klein Where	€ 1,16	€ -	100%	€ 0,87	€ 0,29
Kop West	€ 3,96	€ 0,09	71%	€ 2,56	€ 0,10
Steltloper 8	€ 0,88	€ -	0%	€ -	€ -
Verzetslaan	€ 0,46	€ -	0%	€ -	€ -
Wheermolen Oost	-€ 3,47	€ 5,07	0%	€ -	€ -
<b>Totaal</b>				<b>€ 7,89</b>	<b>€ 3,34</b>

Huidig uitgangspunt is dat de winstneming 50/50 verdeeld wordt tussen de algemene reserve en de bestemmingsreserve gronden. De bestemmingsreserve gronden is vanwege diverse redenen

ingesteld. Zo komt hieruit bijvoorbeeld de dekking voor verliesgevende grondexploitaties. Maar de bestemmingsreserve gronden is ook ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt deze reserve plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal.

Sinds 2011 heeft de gemeente een samenwerking met BPD Ontwikkeling in de vorm van de V.O.F. De Beemster Compagnie. Gezamenlijk doel is gestalte te geven aan de nieuwbouwontwikkelingen in Zuidoostbeemster (De Nieuwe Tuinderij) en in Middenbeemster (De Keyser). Deze ontwikkelingen betreffen vanuit de oorspronkelijk gesloten overeenkomst een volledig koopprogramma. In de afgelopen jaren zijn echter ook in overleg met elkaar sociale huur- en koopwoningen gerealiseerd.

De Beemster Compagnie is een V.O.F. waarbij zowel de gemeente als BPD Ontwikkeling 50% eigenaar is. Ook winsten en verliezen worden in deze verdeling genomen. De gemeente mag deze winsten pas nemen bij uitkering ervan door de VOF. Voor deze ontwikkelingen wordt ieder jaar, samen met het MPG, een actualisatie van de grondexploitaties aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

In de geactualiseerde grondexploitatie per 1-1-2022 zijn de volgende resultaten vastgesteld:

Projecten (in € mln)	NCW	Eindwaarde
De nieuwe Tuinderij	€ 5,18	€ 5,18
De Keijser	€ 2,22	€ 2,24
<b>Totaal</b>	<b>€ 7,4</b>	<b>€ 7,42</b>

### Omgevingswet/Omgevingsvisie

In de afgelopen jaren is een stelselherziening voor het omgevingsrecht in voorbereiding genomen. De Omgevingswet (Ow) vormt daar een onderdeel van. De daadwerkelijke invoering van de Omgevingswet is enkele keren uitgesteld. Huidige planning is dat de wet op 1 januari 2023 in werking zal treden.

### Nota GKP

In juli 2022 heeft het college een geactualiseerde nota GKP vastgesteld. In de nota GKP zijn de kaders en randvoorwaarden rondom het gebiedsoverstijgend kostenverhaal vastgelegd. Met deze actualisatie zijn de kostenverhaalsbijdragen die de gemeente van ontwikkelende partijen verlangt substantieel omhoog gegaan ten opzichte van de eerdere versie. De verhoogde tarieven zijn direct te relateren aan de woningbouwambities en met de (publieke) investeringsopgave die daaraan gekoppeld is. In de praktijk zal blijken in hoeverre de projecten deze verhoogde tarieven kunnen dragen.

### Macro-economische ontwikkelingen

Voor de nieuw gefuseerde gemeente Purmerend bieden de economische ontwikkelingen in Metropoolregio Amsterdam op steeds meer terreinen een groeiend perspectief. Door de aanhoudend grote vraag naar woningen zijn de afgelopen jaren de (Vrij op Naam)-prijzen (VON) verder sterk gestegen. Met de huidige stijgende rente is er in de markt veel onzekerheid wat dat nu met de prijzen gaat doen. Het aanbod aan betaalbare koopwoningen staat mede vanwege de hoge prijzen onder druk. Vanwege de grote vraag naar woningen, maar momenteel ook

schaarste aan grondstoffen, zijn de bouwkosten sterk gestegen en is het risico aanwezig dat deze nog verder stijgen. Vooralsnog voorzien ontwikkelaars geen risico aan de vraagzijde. Wel kunnen ontwikkelingen financieel onder druk komen te staan door de hoge bouwkosten. De bouwkosten zijn een element in residueel bepaalde grondprijzen die in sommige gemeentelijke grondexploitaties zijn opgenomen. Indien bouwkosten harder stijgen dan de VON-prijzen kan dat een negatief effect hebben aan de opbrengstenkant van de grondexploitaties.

### **Actualiteiten gebiedsontwikkelingen**

Op veel plekken in Purmerend wordt hard gewerkt aan het realiseren van nieuwe woningen en andere functies. Zo krijgt de visievorming van de Oostflank van Purmerend steeds meer gestalte. In het Waterlandkwartier is een masterplan vastgesteld voor een grote transformatieopgave. Hierin wordt de richting geschetst welke kant het gebied op zal transformeren. De verwachting is dat voor het einde van 2022 een gebiedsexploitatie aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt voorgelegd. Voor de beoogde transformatie van bedrijventerrein de Koog wordt/is een gebiedsvisie op-/vastgesteld, is een kostenverhaalsregime in de vorm van een Aanvullingsbesluit vastgesteld en is op strategische plekken het WVG gevestigd. Ook in de Beemster wordt na vaststelling van de dorspontonwikkelingsvisies op verschillende plekken gewerkt aan de concrete invulling van de ontwikkellocaties.

# Financiering

## Algemeen

De treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en daarmee samenhangende risico's. Deze risico's komen voort uit de financieringsbehoefte als uit de wijzigingen in de bestaande leningenportefeuilles (onder meer door vervroegde aflossingen, herfinanciering, herbeleggingen, renteaanpassingen en dergelijke). Het treasurybeleid is primair gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door maatregelen te treffen zodat de organisatie financierbaar blijft. Voor de renterisico's en risico's uit financiële posities treffen we beheersmaatregelen (vermijden, spreiden). We gaan in de uitwerking verder dan de wettelijke kaders.

## Kaders en beleid

De treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en daarmee samenhangende risico's. Deze risico's komen voort uit de financieringsbehoefte als uit de wijzigingen in de bestaande leningenportefeuilles (onder meer door vervroegde aflossingen, herfinanciering, herbeleggingen, renteaanpassingen en dergelijke). Het treasurybeleid is primair gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door maatregelen te treffen zodat de organisatie financierbaar blijft. Voor de renterisico's en risico's uit financiële posities treffen we beheersmaatregelen (vermijden, spreiden). We gaan in de uitwerking verder dan de wettelijke kaders.

Expliciet zijn de doelstellingen gericht op het versterken van de financierings- en vermogenspositie. Wij trachten de rentekosten van de totale portefeuille te minimaliseren. Daar zit een grens aan. De renterisiconorm mag niet worden overschreden en het gebruik van kortlopende leningen is beperkt tot de kasgeldnorm. De genoemde doelstellingen wijken niet af van vorige jaren.

De financieringsmiddelen van de gemeente worden uitsluitend ingezet voor de uitoefening van de publieke taak. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is om de financiering met externe financieringsmiddelen (kort- en langlopende leningen) in ieder geval zoveel mogelijk te beperken, door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. Dit beleid zal worden voortgezet.

De Financieringsovereenkomst (Krediet- en Depotarrangement) met de N.V. Bank voor de Nederlandse Gemeenten (BNG) biedt voldoende mogelijkheden om eventuele tijdelijke financieringstekorten en eventueel -overschotten tegen een zo gunstig mogelijk rentepercentage aan te trekken c.q. uit te zetten.

In de paragraaf Weerstandsvermogen vindt u de geprognosticeerde meerjarenbalans terug. Hieruit is af te leiden dat Purmerend voor alle jaren een financieringsbehoefte heeft. Bij de financiering van deze schuld wordt eerst gekeken naar de kasgeldlimiet om vervolgens te bepalen welk deel kort en

lang moet worden gefinancierd. Hierbij is het uitgangspunt dat de netto vlottende schuld niet boven de kasgeldlimiet uitkomt.

## Schatkistbankieren

Sinds eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht. Voor decentrale overheden betekent dit, dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden (het totaal aan positieve saldi op bankrekeningen dat gemeenten voor het betalingsverkeer aanhouden), of te wel uit te lenen aan het Rijk. Om te kunnen schatkistbankieren is een rekening-courant tussen de gemeente en de staat afgesloten. Het is toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden (drempelbedrag).

De hoogte van het drempelbedrag voor schatkistbankieren is 2% van het begrotingstotaal van Purmerend (2023: begrotingstotaal € 314 miljoen, drempelbedrag is dan € 6,3 miljoen) met een minimum van € 1 miljoen. Het project digitaliseren schatkistbankieren is uitgesteld naar het tweede kwartaal van 2023.

## Rentemethodiek en renteresultaat

De toerekening van de rentelasten doen we volgens de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De rentelasten zijn het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen.

Met de rente-omslagmethode rekenen we de rentelasten volgens de stand van de investeringen toe aan de taakvelden in de programmabegroting. We gaan ervan uit dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. Zodra de afwijking tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijke rentelast groter wordt dan 0,5%, moeten we de gehanteerde omslagrente aanpassen.

In onderstaand schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening (bedragen x € 1.000).



	Begroting 2023	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		4.706
3b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering		<u>-330</u>
<b>Saldo rentelasten en rentebaten</b>		<b>4.376</b>
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-288	
c2. Projectfinanciering **) (Baanstee Noord / SVP / Wooncompagnie)	-245	
c3. Projectfinanciering doorverstrekte leningen (SVP en Wooncompagnie)	<u>215</u>	
<b>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</b>		<b>-318</b>
d1. Rente over het eigen vermogen		-
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-
<b>Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente</b>	<b>0,99%</b>	<b>4.059</b>
e. *) De werkelijk aan taakvelden (inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	<b>1,00%</b>	<b><u>4.066</u></b>
<b>f. Renteresultaat op het taakveld treasury</b>	<b>-0,01%</b>	<b>-7</b>

\*) De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De verwachte boekwaarde van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari 2023 bedraagt bijna € 410,4 miljoen.

\*\*) Onder projectfinanciering wordt verstaan: het aantrekken van externe financiering voor een specifiek project. Financiering met eigen vermogen wordt niet aangemerkt als projectfinanciering. Er moet extern een lening zijn aangetrokken om het betreffende project te kunnen financieren. In het geval van projectfinanciering wordt inderdaad de voor die aangetrokken lening geldende rente toegerekend aan het betreffende project. Dit kan een ander percentage zijn dan aan andere projecten wordt toegerekend op basis van de omslagrente.

Indien de werkelijke rentelasten die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast, afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgerecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%.

We zien momenteel dat de rente stijgt op de kapitaalmarkt, maar dat het inflatiethema de komende tijd actueel blijft. Met het oog op de thans fors hoge inflatiecijfers verwachten wij dat de rente nog verder omhoog zal gaan. De verwachting is dat de gemiddelde rente over de opgenomen langlopende leningen in 2026 zal uitkomen op 1,68%. De verwachting is dat de komende jaren het renteomslagpercentage omhoog zal moeten worden bijgesteld. In de Kadernota 2024 wordt hier nader op terug gekomen.

## Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De Wet Fido geeft twee concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar.

## Kasgeldlimiet

Aan de totale omvang van de gemiddelde netto vlottende schuld (looptijd < 1 jaar) per kwartaal wordt door de Wet Fido een maximum gesteld, ook wel de kasgeldlimiet genoemd. De netto vlottende schuld mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Hiermee wordt voorkomen dat het totaal aan korte schulden van een gemeente bepaalde grenzen overschrijdt.

De kasgeldlimiet is thans vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar. Het begrotingstotaal bedraagt in 2023 € 313,6 miljoen. De kasgeldlimiet bedraagt dan voor het jaar 2023 € 26,7 miljoen. Het gevoerde beleid is om de kasgeldlimiet maximaal te benutten, zodat optimaal gebruik gemaakt wordt van de lagere korte rente. In geen geval wordt de limiet onnodig overschreden.

## Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm houdt in dat maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen) afgelost (en hergefinancierd) kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Indien de jaarlijks te herfinancieren bedragen onder deze norm blijven, is er sprake van een beheerste en overzienbare situatie. Naar verwachting is dit in onze gemeente de komende vier jaren het geval.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Renteherziening op vaste schuld o/g (1a)	0	0	0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g (1b)	0	0	0	0
<b>2. Renteherziening op vaste schuld (1a -/- 1b)</b>	-	-	-	-
Nieuw aangetrokken vaste schuld (3a)	49.791	52.755	-5.768	15.872
Nieuw verstrekte lange leningen (3b)	0	0	0	0
<b>4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/- 3b)</b>	<b>49.791</b>	<b>52.755</b>	<b>-5.768</b>	<b>15.872</b>
Betaalde aflossingen (5)	22.102	32.946	12.826	14.032
<b>6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)</b>	<b>22.102</b>	<b>32.946</b>	<b>-5.768</b>	<b>14.032</b>
7. Renterisico op de vaste schuld (2+6)	22.102	32.946	-5.768	14.032
8. Renterisiconorm	62.728	62.039	65.321	62.353
<b>9a. Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)</b>	<b>40.626</b>	<b>29.093</b>	<b>71.089</b>	<b>48.321</b>
<b>9b. Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)</b>	-	-	-	-
<b>10. Berekening renterisiconorm:</b>				
11. Stand van het begrotingstotaal per 1 januari	313.639	310.195	326.603	311.763
12. Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (10 x 11)/ minimum € 2,5 mln	62.728	62.039	65.321	62.353
Huidig risicopercentage	7%	11%	-2%	5%

## EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele jaar en het volgende jaar. Met ingang van 2017 is conform de vernieuwing BBV de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar vereist in de meerjarenbegroting.

De begroting van gemeente Purmerend is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Hieronder worden de EMU-saldi gepresenteerd zoals ze nu zijn verwerkt voor 2023-2026. Voor de jaren 2023 en 2024 wordt de referentiewaarde overschreden en voor de jaren 2025 en 2026 blijven we onder de referentiewaarde. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat hieruit geen knelpunten voortvloeien.

	2023	2024	2025	2026
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (conform artikel 17c van het BBV)	11.763	14.707	17.402	591
2. (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	54.739	33.460	12.719	7.724
3. (+) Mutatie voorzieningen	-81	-790	-1.044	-976
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-8.376	-33	-13.655	-6.104
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-	-
<b>EMU-saldi</b>	<b>-34.682</b>	<b>-19.509</b>	<b>17.293</b>	<b>-2.004</b>
<b>EMU-saldi referentiewaarde</b>	<b>-9.209</b>	<b>-9.209</b>	<b>-9.209</b>	<b>-9.209</b>

## Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

### Financieringsbehoefte

Om eventuele ongewenste renterisico's af te dekken is het van belang om te weten wanneer eventueel een vaste geldlening moet worden aangetrokken en voor welk bedrag.

Voor de bepaling van de financieringsbehoefte wordt gebruik gemaakt van een liquiditeitsplanning. Deze planning geeft een voortschrijdend inzicht van de verwachte liquiditeitsontwikkeling voor het lopende jaar en vier jaar vooruit. Veel informatie over de in deze planning opgenomen verwachte inkomsten en uitgaven wordt uit de (meerjaren)begroting gehaald. Deze verwachtingen laten zich vertalen naar geldstromen. Daarnaast wordt uitgegaan van een meerjarige financierings- en investeringsprognose. Niet alle baten en lasten uit de begroting leiden tot uitgaven en inkomsten: denk hierbij aan interne verrekeningen, afschrijvingen en dotaties/onttrekkingen aan reserves en voorzieningen.

De berekening van de financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft slechts indicatief aan of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk wordt. De uiteindelijke financieringsbehoefte voor de (begrotings-)jaren 2023-2026 wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd (voor 2023 € 74 miljoen), de herfinanciering van bestaande leningen, de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties en de inzet van reserves en voorzieningen. Rekening houdend met bovenstaande financieringsbehoefte en benutting van het maximale kasgeldlimiet, loopt de leningenportefeuille op naar ruim € 329 miljoen in 2026. Voor de jaarlijkse verhoging van de opgenomen leningen wordt rekening gehouden met een rentevisie door enerzijds een financieringsmix aan te houden door het verloop van de leningportefeuille in lijn te laten lopen met de looptijden van de investeringen met het aantrekken van lineaire leningen (gebaseerd op gemiddelde afschrijvingstermijn van 20 jaar) en anderzijds een renterisicobuffer aan te houden door de rente jaar op jaar licht te laten stijgen (+0,1%). De rentepercentages voor de komende vier jaar zijn gebaseerd op de tarieven van de BNG. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe en vanwege risicobeheersing is een opslag gehanteerd bovenop de BNG tarieven.

### Leningenportefeuille

- Indien nodig wordt voor een tijdelijk financieringstekort kort geld (looptijd < 1 jaar) opgenomen.
- Het aantrekken van één of meer vaste langlopende geldleningen (looptijd > 1 jaar) in 2023 hangt, evenals in voorgaande jaren, met name sterk af van de financiering van de voorgenomen investeringen, de herfinanciering bestaande leningen en de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties.
- De verwachte stand van de leningenportefeuille per 31 december 2023 bedraagt bijna € 341 miljoen. Dit is inclusief de te verwachten aan te trekken leningen van in totaal € 49,8 miljoen in 2023.

*Het verwachte verloop van de leningenportefeuille is als volgt:*

Jaar (bedragen x 1.000)	2023	2024	2025	2026
<b>Stand leningen 01-01</b>	<b>315.636</b>	<b>340.810</b>	<b>355.615</b>	<b>335.147</b>
Aflossingen	-24.616	-37.950	-20.468	-21.674
Nieuw aan te trekken leningen	49.791	52.755	-	15.872
<b>Stand leningen 31-12</b>	<b>340.810</b>	<b>355.615</b>	<b>335.147</b>	<b>329.345</b>
<b>Gemiddelde rente</b>	<b>1,31%</b>	<b>1,48%</b>	<b>1,64%</b>	<b>1,68%</b>

*Overzicht verwacht verloop leningportefeuille begrotingsjaar 2023:*

	Stand	Gemiddelde	Aflossing	Stand
Opbouw (bedragen in miljoenen euro's)	01-01-2023	rente	2023	31-12-2023
A. Algemene dienst	305,7	1,28%	16,5	339,0
B. Woningbouw (totaal)	1,9	0,15%	0,1	1,8
C. Stadsverwarming (doorverstrekt)	8,0	2,65%	8,0	0,0
<b>Totaal</b>	<b>315,6</b>	<b>1,31%</b>	<b>24,6</b>	<b>340,8</b>

#### *Toelichting:*

ad A. De leningportefeuille algemeen bestaat voornamelijk uit leningen met een jaarlijkse nominale aflossing of met een aflossing ineens aan het einde van de looptijd (zogenaamde fixe leningen). De leningportefeuille algemeen bedraagt per 31 december 2023 € 305,7 miljoen. Deze leningen zijn aangetrokken met een gemiddeld rentepercentage van 1,28%. De aflossingsverplichting in 2023 bedraagt € 16,5 miljoen.

ad B. De leningportefeuille woningbouw bedraagt per 31 december 2023 € 1,9 miljoen. Deze (laatste) geldlening is aangetrokken ter financiering van woningbouwprojecten en is doorverstrekt aan de woningbouwcorporatie. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt 0,15%. De aflossingsverplichting in 2023 bedraagt € 0,1 miljoen. De laatste aflossing van deze lening vindt plaats in 2040.

ad C. De leningportefeuille Stadsverwarming Purmerend is per 31 december 2023 nihil. In 2023 is deze fixe lening van € 8 miljoen volledig afgelost.

## Garantstellingen stadsverwarming

De gemeente staat als 100% aandeelhouder garant voor de verplichtingen van de BV Stadsverwarming. In het verleden was er, naast het ingebrachte eigen vermogen, sprake van een mix van aan Stadsverwarming verstrekte geldleningen en door de gemeente gegarandeerde geldleningen. Zoals hierboven al is aangegeven, worden geen nieuwe geldleningen meer verstrekt maar wordt volstaan met het garanderen van nieuwe geldleningen. De gemeente Purmerend is 100% aandeelhouder van Stadsverwarming Holding BV (SVP). SVP Holding had eind 2021 een bedrag van € 91,2 miljoen langlopende schuld. Deze schuld is door de gemeente geleend (€ 8 miljoen) of van een borgstelling (€ 82,3 miljoen) voorzien. De SVP heeft voor de komende jaren een berekening gemaakt van de benodigde financiering. Dit leningplafond van € 65 miljoen voor de periode 2020-2024 is vastgesteld door de raad (besluit 1513241). Zodra er duidelijkheid is over de vergunning van de BWC2 en de business case is geactualiseerd wordt een nieuw voorstel leningplafond gemaakt.

## WSW achtervangovereenkomst

Woningcorporaties trekken leningen aan bij geldverstrekkers (onder andere BNG, NWB) om het bouwen en onderhouden van sociale huurwoningen te financieren. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat hiervoor borg. Dit betekent dat de betalingsverplichtingen (rente en aflossing) van de lening overgenomen worden, mocht de corporatie daar zelf niet meer aan kunnen voldoen. Door borg te staan voor leningen kunnen woningcorporaties goedkoper leningen aantrekken. In het geval van een aanspraak zijn er verschillende buffers. Pas als deze onvoldoende zijn, wordt een beroep gedaan op het Rijk en gemeenten als achtervanger om renteloze leningen te verstrekken. Rijk en gemeenten staan elk voor 50% in de achtervang bij het WSW. Het risico voor de achtervangers is beperkt. Tot nu toe heeft WSW daar nooit een beroep op gedaan.

## Koersrisico

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Door gebruik te maken van die instrumenten voor de kortlopende uitzettingen die zijn toegestaan (zoals daggeld en rekening courant), zal het te lopen koersrisico minimaal zijn. Langlopende uitzettingen uit hoofde van de treasury functie zullen naar verwachting niet plaatsvinden. Voor het verstrekken van geldleningen en garantstellingen uit hoofde van de publieke functie, zullen zich naar verwachting geen bijzondere risico's voordoen.

## Risicoanalyse

Ten aanzien van de rentekosten en -baten wordt er in de meerjarenbegroting geen bijzonder risico gelopen. De aflopende renteopbrengsten door aflossingen van de aan de woningcorporatie en Stadsverwarming verstrekte leningen, zijn structureel ingepast. Verder maakt Purmerend geen gebruik van financiële derivaten bij het aantrekken van financiering.

# Bedrijfsvoering

## Algemeen

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Onder bedrijfsvoering verstaan we het scheppen van voorwaarden en het bieden van ondersteuning voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. Dit gebeurt op meerdere vakgebieden, zoals Juridische Zaken, ICT, Financiën en Control, Personeelszaken en meer. Deze functies staan ten dienste van de zorg voor en de dienstverlening aan onze inwoners. Het is nodig dat deze ondersteuning aansluit bij de behoefte. Daarom stemt Bedrijfsvoering haar aanbod af met de teams die diensten leveren aan de inwoners en bedrijven.

## Personeel en organisatie

### Organisatieontwikkelingen

Wij werken voor de stad, voor de inwoners en voor de ondernemers. Dit betekent op verschillende plekken in de organisatie iets anders. Veel collega's wonen in Purmerend of Beemster en kennen de gemeente al door en door. Andere collega's werken al een tijdje voor de gemeente en er zijn ook collega's die net kennis maken. Iedereen kent de stad en/of de dorpen op zijn eigen manier. Om collega's een (nog) bredere, andere, kijk te geven op de stad, de dorpen en de Purmerendse manier van werken te laten ervaren, een boost te geven én te borgen, zetten we in 2022 een aantal projecten op die in 2023 vaste vorm moeten krijgen. Zo worden er stages georganiseerd waarbij medewerkers ervaring opdoen bij andere organisaties, verenigingen en instellingen in Purmerend, zoals met Clup Welzijn, de Voedselbank of bijvoorbeeld met de postbode in een wijk van Purmerend meelopen. De waarnemingen die ze tijdens deze ervaring opdoen worden met elkaar uitgewisseld. Met elkaar wordt besproken wat dit betekent en of we op basis hiervan aanpassingen (bijvoorbeeld in onze werkwijze of aan de diensten en producten die we leveren) kunnen doen die beter aansluiten bij de behoeftes van de stad.

Net als alle werkgevers in Nederland hebben we te maken met krapte op de arbeidsmarkt. We zijn actief op de arbeidsmarkt en schakelen vroegtijdig door middel van oriëntatie gesprekken met potentiële kandidaten zonder dat er een specifieke vacature is. Ook zijn onze vacatureteksten niet meer op de standaard manier vormgegeven, maar proberen we met vorm en taal de juiste kandidaten aan te sporen bij ons te solliciteren. We houden vast aan onze normen en eisen, maar kijken meer naar de ontwikkelmogelijkheden en potentie van sollicitanten.

Op plekken waar het lastig is om nieuwe medewerkers te werven zijn we gestart met het zelf opleiden van zij-instromers en doorstromers (bijvoorbeeld bij Participatie, ICT en Financiën). Op deze manier kunnen we ze ook de Purmerendse manier van werken goed meegeven. Dit willen we in 2023 verder uitbouwen.

We onderzoeken de mogelijkheid om vanaf 2023 medewerkers in fysiek zwaardere beroepen al aan de voorkant op passende wijze te ontwikkelen en op te leiden. Hiermee willen we bereiken dat



deze medewerkers in de toekomst uitzicht hebben op een andere functie en voorkomen we dat ze ziek uitvallen.

Een ander project is het behouden van de kennis van oudere medewerkers die op het punt staan met pensioen te gaan. Een deel (16%) van onze medewerkers is boven de 60 jaar. Door de mogelijkheid om eerder te stoppen met werken door verlofsparen, is de verwachting dat meer medewerkers vervroegd willen stoppen met werken. Dat betekent dat er veel kennis verloren kan gaan. Om dit tegen te gaan onderzoeken we de mogelijkheid van een vorm van vervanging door jongere medewerkers, ook via doorstroom, die al geruime tijd voor het vertrek van de oudere medewerkers nauw met hen gaan samenwerken/meelopen. Voor het verlofsparen is de gemeente verplicht een voorziening aan te maken. Hier kan een deel van de vervangingskosten uit worden gedekt. Door de recente ontwikkelingen in de stad rondom parkeren en de parkeergarage voorzien we een toename van de parkeerkosten voor onze medewerkers. Dit heeft gevolgen voor onze arbeidsmarktpositie en het behouden en binden van geschikte medewerkers voor onze organisatie. Om dit risico te ondervangen bereiden we een voorstel voor om de kosten voor parkeren (gedeeltelijk) te compenseren voor medewerkers. De kosten hiervan voor de gemeente, betalen zich terug in het behoud en het aantrekken van nieuwe medewerkers in deze ingewikkelde arbeidsmarkt.

## Juridische zaken

### Privacy

Privacy gaat in eerste instantie over het beschermen van onze persoonsgegevens. Van oudsher is de gemeente al gewend om zorgvuldig met persoonsgegevens om te gaan. De Wet bescherming persoonsgegevens gaf daar regels voor. Sinds mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht en in maart 2019 is de Wet politiegegevens (Wpg) van toepassing geworden op de boa's in dienst van de gemeente. Hiermee heeft de bescherming van persoonsgegevens en politiegegevens een nog grotere rol gekregen binnen de organisatie. Het komende jaar blijft privacy door maatschappelijke vraagstukken en de steeds verder gaande digitalisering een belangrijk onderwerp en vraagt van de organisatie ook steeds meer expertise. In 2023 zetten we in op het verder ontwikkelen op beleid rondom camera's. Ook geven we extra aandacht aan de Wpg zodat we verder uitvoering kunnen geven aan het (nog in 2022 vast te stellen) Wpg verbeterplan.

Ook in 2023 worden er door de organisatie nieuwe applicaties aangeschaft. Vanuit privacy zijn we hier nauw bij betrokken en werken we zoveel mogelijk vanuit Privacy bij Design: aan de voorkant meedenken over het zo privacy vriendelijk mogelijk inrichten van applicaties. We stellen aan de leverancier eisen op het gebied van gegevensverwerking en sluiten verwerkersovereenkomsten. Persoonsgegevens veilig houden kunnen we niet alleen. Daarvoor hebben we de hele organisatie nodig. Om die reden brengen we, ook in 2023, het onderwerp privacy onder de aandacht van alle medewerkers. Dit doen we door (soms ludieke) communicatieacties. Zo blijven we samen scherp op het onderwerp privacy en wat dit betekent voor alle verschillende functies binnen onze organisatie.

## Financiën en control

Wij staan voor een heldere en betrouwbare financieel beheer en planning & control. We gaan daarom de komende jaren verder met procesverbetering, waaronder digitalisering en automatisering om adequaat te kunnen sturen op beleid en financiën.

### **Financiële functie**

Belangrijk is dat de financiële functie aansluit op de wensen en behoeften van bestuur en organisatie. Dit vraagt om: sluiten de systemen nog aan op de gewenste ontwikkelingen, kunnen we efficiënter rapporteren, hebben we de financiën van de groeiopgave goed in beeld. Veel aandacht zal ook gaan naar de bemensing van de financiële functies. Dit is uiterst lastig omdat er sowieso krapte is, maar ook omdat we in een dynamische groeiopgave zitten die specifieke kennis en kunde vraagt (denk aan fiscaliteit, projectcontrol, grondexploitaties). De afgelopen jaren zijn goede resultaten behaald met het zelf opleiden van deskundige lokaal betrokken medewerkers; die lijn willen we voortzetten.

### **Brede control**

De opgaven van Purmerend vragen om een integrale benadering. Onze aandacht gaat uit naar de opzet en verbetering van de planning- en controlcyclus en de daaruit voortvloeiende documenten waarbij beleid en financiën samenkomen. Financiën en control gaan zich bij haar doorontwikkeling meer richten op het geven van integraal advies. Ook zet ze stappen om de vakspecifieke controledisciplines meer te betrekken bij de advisering over risico's en beheersmaatregelen die verbonden zijn aan de doelen en ambities in de begroting. De focus bij advies ligt op het rechtmatig, efficiënt, effectief en beheerst realiseren van doelen. We verbeteren de uitwisseling van vakkennis en expertise door periodiek afstemmingsmomenten te organiseren. Zo dragen de adviezen bij aan de kwaliteit van de besluitvorming, sturing, beheersing en verantwoording van de organisatie.

### **Digitalisering, automatisering en doorontwikkeling financiële sturing en advies**

We moeten kunnen vertrouwen op een financiële administratie die foutloos is en overzichtelijke informatie levert. We richten ons de komende jaren op digitalisering en automatisering van handmatige werkzaamheden. Door verdergaande automatiseringsmogelijkheden zal deze ontwikkeling zich voortzetten. In 2023 vindt besluitvorming plaats over een nieuw financieel systeem, inclusief een vernieuwde begrotingsmodule en een contractmanagementsysteem.

### **Inkomende en uitgaande facturen**

In ons betaalsysteem zijn alle leveranciers aangemerkt om per direct te betalen als de factuur juist is. Wij hanteren dus een betaaltermijn van 0 dagen. Het betalingsgedrag van de gemeente wordt beoordeeld aan de hand van het aantal dagen dat de leverancier moet wachten op bijschrijving van het gefactureerde bedrag. De gemiddelde betalingstermijn van de gemeente bedraagt 25 dagen. In individuele gevallen is er sprake van termijnoverschrijding. Het beleid is erop gericht om de individuele overschrijdingen terug te dringen.

### **Fiscaliteit**

Van belang is dat we kunnen laten zien dat onze fiscale beheersing op een voldoende niveau zit. Met onder meer steekproefsgewijze controles tonen we met een redelijke mate van zekerheid aan dat de ingediende belastingaangiften juist zijn. Hiermee voorkomen we verrassingen en geven we uitvoering aan het convenant Horizontaal Toezicht (HT) dat we met de Belastingdienst hebben gesloten.

Eind 2020 is er een einde gekomen aan het oude HT en is er een nieuw Doorontwikkeld Horizontaal Toezicht (DHT) gepubliceerd. Dit nieuwe DHT is voor minder belastingplichtigen toegankelijk omdat de criteria voor deelname zijn verhoogd. Tevens komen er veel meer verplichtingen aan de kant van de belastingplichtigen om in DHT te komen en te blijven. Die verplichtingen zien we met name bij de

diverse verplichtingen op het gebied van tax control en zelf monitoring die met de Belastingdienst moeten worden gedeeld. Doel van DHT is om veel meer werk bij belastingplichtigen zelf neer te leggen en capaciteit vrij te spelen om weer meer te gaan controleren bij belastingplichtigen zonder DHT. We zijn met de Belastingdienst in gesprek om te kijken wat dit voor ons als gemeente betekent en in hoeverre wij hier adequaat invulling aan kunnen geven. Eén van de eisen is dat de belastingplichtige een tax control framework (TCF) opstelt en implementeert.

### **Rechtmatigheidsverantwoording**

Door een wetswijziging zal het college van B & W in de jaarrekening 2023 door de zogeheten rechtmatigheidsverantwoording - voor de eerste keer - expliciet verantwoording afleggen over de naleving van de geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. In de rechtmatigheidsverantwoording zal het college geconstateerde afwijkingen melden en toelichten. De gemeenteraad stelt hiertoe de rapportagetoleranties vast. De accountant toetst alleen nog de getrouwheid van de jaarcijfers. Afwijkingen worden in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen als de verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden, die de raad heeft bepaald. We verwachten dat deze grens 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves zal zijn. Afwijkingen die onder de verantwoordingsgrens blijven worden in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht. Daar beschrijft het college ook wat het doet om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Er wordt al gewerkt met een systeem van vastlegging van en rapportage over de rechtmatigheid. Dit systeem maakt de mate van rechtmatig handelen binnen de financiële hoofdstromen en de daarbij betrokken directies zichtbaar. En daarmee het rechtmatig handelen van de gemeentelijke organisatie als geheel. Om de administratieve last voor de organisatie zoveel mogelijk te beperken zal het verantwoordingsproces zoveel mogelijk gaan aansluiten bij de bestaande structuren en werkwijzen binnen onze gemeente.

Een belangrijk motief voor de wetswijziging is het bevorderen van een dialoog tussen college van B en W en gemeenteraad, waarin het college de gemeenteraad gedurende het jaar actief informeert over geconstateerde onrechtmatigheden of dilemma's. Deze dialoog – over 2023 – zal vanaf begin 2023 op gang moeten komen. Omdat de wet- en regelgeving rond de rechtmatigheidsverantwoording geen exacte invulling geeft aan de inrichting en de inhoud van de dialoog, zal het college eind 2022 een voorstel hiertoe voorleggen aan de raad.

## **Informatievoorziening**

### **Datalab, onderzoek en statistiek**

We werken als gemeente data-geïnspireerd. Dit staat wat ons betreft voor: werken met betrouwbare data als startpunt van een goed gesprek. Dit past bij de manier waarop wij werken voor de stad. We bieden onze organisatie diverse mogelijkheden aan om data te ontvangen en te bekijken. Dit kan een kaart zijn, een (digitaal) dashboard, factsheet, grafiek, etcetara. De organisatie weet ons daardoor ook steeds beter te vinden. In 2023 zorgen we er in ieder geval voor dat we een betrouwbare 'Atlas' hebben en dat onze andere producten verder professionaliseren. Daarnaast leggen we de focus met onze producten ook meer op 'buiten'.

### **Informatisering en automatisering**

De inzet van ICT blijft een cruciale rol houden in de uitvoering van onze taken en het functioneren van de stad en dorpen. De maatschappelijke en ruimtelijke opgaven in de stad en dorpen en onze organisatie zijn nauw verbonden met vraagstukken op het gebied van informatiemanagement. We zien dat onze organisatie steeds 'ICT-intensiever' wordt. Dit is overigens niet uniek voor Purmerend, maar sluit aan bij een algemene maatschappelijke trend. ICT blijft een strategisch bedrijfsmiddel voor gemeenten.

De harmonisatie van het IT- en applicatielandschap in het kader van de bestuurlijke fusie is succesvol afgerond. De verdere focus voor 2022 blijft liggen op de voorbereidende werkzaamheden voor de inrichting van de informatievoorziening voor de Omgevingswet die per 1 januari 2023 in werking zal treden.

### **Informatiebeveiliging**

Het Gemeentelijk InformatieBeveiligingsBeleid (GIBB) toont de kaders en verantwoordelijkheden waarbinnen de gemeente de informatiebeveiliging inricht en onderhoudt. Daarbij geldt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als leidend normenkader en hier zijn de '10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging' aan toegevoegd. De informatiebeveiliging draagt actief bij aan de vereisten voor een veilige verwerking van persoonsgegevens (waaronder AVG en Wpg) waarbij security by design wordt toegepast. Verantwoording over de stand van de informatiebeveiliging wordt jaarlijks afgelegd middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

### **Digitaal samenwerken**

De coronacrisis heeft het digitaal samenwerken een grote impuls gegeven qua noodzaak en urgentie. Het werken voor de stad en dorpen blijft voor ICT voorop staan en daarbij het optimaal ondersteunen van onze medewerkers. Dit vereist verdere digitalisering die plaats- en tijdonafhankelijk werken voor medewerkers onderling in combinatie met onze inwoners en (keten)partners faciliteert. De implementatie van ons zaakstelsel en van diverse tools waarmee online kan worden samengewerkt dragen daaraan bij. We kijken daarbij naar logisch samenhangende informatievoorziening en bijbehorend applicatielandschap.

Voor de digitale werkomgeving blijven we ons vanuit ICT richten op een stabiel en veilig digitaal netwerk, goed functionerende generieke ICT-voorzieningen (hardware en software) en een hoog niveau van gebruikersondersteuning. In overleg met onze domeinen stellen we prioriteiten in de uitvoering van het ICT-projectenportfolio en dragen we daarmee bij aan onze gemeentelijke programma's en projecten.

De ontwikkeling naar een informatiesamenleving biedt kansen en uitdagingen voor de stad en dorpen en de organisatie. Kansen om onze dienstverlening te verbeteren, transparantie en vertrouwen te vergroten en maatschappelijke uitdagingen op te pakken. Daarbij vragen inwoners en ondernemers om het vormgeven en borgen van goede randvoorwaarden voor de omgang met de groeiende hoeveelheid data en digitale voorzieningen in de 'slimme stad en dorpen'. Samen komen we tot efficiënte en effectieve digitale oplossingen, met voldoende aandacht voor publieke waarden als veiligheid, toegankelijkheid, privacy en gelijke behandeling.

# Verbonden partijen

## Inleiding

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijke belang én een financieel belang heeft.'

Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente neemt namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaats, of stemt namens de gemeente.

Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.

Privaatrechtelijke organisaties kunnen deelnemingen in stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. Bij publiekrechtelijke organisaties gaat het om gemeenschappelijke regelingen. Purmerend kent op dit moment 6 gemeenschappelijke regelingen en 5 deelnemingen in vennootschappen.

## Visie op verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties die taken uitvoeren die de gemeente niet alleen kan. Omdat de omvang, de taken en de organisatievorm per verbonden partij verschilt, kan dit in de praktijk niet op een eenduidige manier georganiseerd worden. Of de gemeente Purmerend samenwerkt, in welke vorm en onder welke voorwaarden, wordt daarom per situatie afzonderlijk beoordeeld.

De gemeente Purmerend vindt het van belang dat zij voldoende sturingsmogelijkheden heeft ten aanzien van een verbonden partij om onze belangen als gemeente te kunnen bewaken. Deze sturingsmogelijkheden zijn er in de vorm van goede en tijdige informatieverstrekking richting de gemeenteraad en door bepaalde beleidsstukken ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad. Daarnaast neemt het college een actieve houding aan als het gaat over het informeren van de raad.

## De verbonden partijen - gemeente Purmerend

### **Publiekrechtelijke organisaties**

#### *Gemeenschappelijke regelingen:*

1. GGD Zaanstreek-Waterland

2. Werkom
3. Omgevingsdienst IJmond
4. Vervoerregio Amsterdam
5. Veiligheidsregio Zaanstreek- Waterland
6. Recreatieschap Twiske-Waterland
7. Waterlands Archief

### Privaatrechtelijke organisaties

*Vennootschappen en coöperaties:*

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP)
2. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
3. Huisvuilcentrale (HVC)
4. Alliander
5. V.O.F. De Beemster Compagnie
6. InWest Regio B.V.

## Publiekrechtelijke organisaties

1. GGD Zaanstreek Waterland			
Vestigingsplaats	Zaanstad		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam		
Algemene informatie	De GGD Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband van 7 gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en is gestart per 1 september 2016. De GGD voert op meerdere gebieden van de preventieve gezondheidszorg taken uit. Dit betreft zowel wettelijke taken, zoals infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitors en Jeugdgezondheidszorg, als niet wettelijke taken.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans		
Programma	Samenleving		
Openbaar belang	GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de sociale veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.		
Bestuurlijk belang	Een lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft in de vergadering van het AB één stem. In die gevallen waarin Zaanstad en Purmerend zwaarwegende bezwaren hebben tegen een voorstel en met het oog daarop tegenstemmen, leidt die tegenstem tot verwerping van het voorstel. Het voorgaande is niet van toepassing op het voorstel tot vaststelling van de begroting respectievelijk de jaarrekening van de GGD. Wethouder Rotgans is lid van het AB en het DB.		
Zeggenschap	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft één stem. Dat betekent een stemrecht van 14,3%.		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>31-12-2022</b>	<b>31-12-2023</b>
	Eigen Vermogen	€ 874.420	€ 969.756
	Vreemd Vermogen	€ 6.683.395	€ 6.436.284

	Begroot financieel resultaat 2022	€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend 2023	€ 3.907.888
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Het Algemeen Bestuur van de GGD Zaanstreek-Waterland heeft in 2020 besloten tot een analyse en om op basis daarvan te komen tot een toekomstbestendige GGD met een daarbij passende inrichting van de organisatie en samenwerking. Om dit doel te bereiken is het project GGD 3.0 gestart. Het project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met gemeenten en GGD. Op dit moment wordt regionaal gewerkt aan een nieuwe visie op de GGD. Verwachting is dat begin 2023 we een nieuwe regionale visie op de GGD Zaanstreek-Waterland hebben.	
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De decentralisaties leiden tot meer verscheidenheid in (de uitvoering van) beleidskeuzes bij de deelnemende gemeenten op gebieden als participatie en (jeugd)gezondheidszorg. Wanneer de behoeften of verwachtingen van de gemeenten in de GR uiteen gaan lopen als het gaat over dienstverlening en bekostiging, maar slechts gestuurd kan worden met elkaar, dan kan een bestuurlijk spanningsveld ontstaan. Het risico is dat geen vorm gevonden wordt om ruimte te bieden aan het eigen beleid van de deelnemende gemeenten en dat de dienstverlening van de GGD aan de inwoners van Purmerend niet in overeenstemming is met de wens van het bestuur.</li> <li>• De GGD is eigen risicodragers voor de WW. In 2016 is het AB geadviseerd over dit risico en heeft besloten geen aparte stichting in het leven te roepen om risico's af te wentelen, ook omdat de deelnemende gemeenten een fatsoenlijk personeelsbeleid willen voeren. WW-risico's die voortkomen uit het beëindigen van projecten worden via contractafspraken afgedekt. In essentie betekent dit dat het WW-risico terecht komt bij de gemeente die de taak bij de GGD weghaalt.</li> <li>• Calamiteiten binnen het taakveld van de GGD die een bedreiging vormen voor de Volksgezondheid zoals infectieziekten (Corona) of rampenbestrijding.</li> </ul>	

2. Werkom			
Vestigingsplaats	Purmerend		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	Ten uitvoering van de taken in het kader van de Participatiewet (PW) en Wet sociale werkvoorziening (Wsw) hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad Werkom opgericht in 2018.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.M.M. Rotgans		
Programma	Samenleving		
Openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen voor het uitvoeren van de taken van de colleges voortkomend uit of samenhangend met de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening.		
Bestuurlijk belang	Per 1 januari 2018 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad samen het Participatiebedrijf opgericht om effectiever te zijn in de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet.		
Zeggenschap	Stemverhouding gemeenten Zaanstad en Purmerend beide 50%		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>31-12-2022</b>	<b>31-12-2023</b>
	Eigen Vermogen	1.595.765	1.123.779
	Vreemd Vermogen	413.745	413.745



	Begroot financieel resultaat 2022	0	0
	Deelnemersbijdrage/dividend 2023		9.047.742
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p><b>Arbeidsmarktontwikkelingen</b> Steeds zichtbaarder wordt dat een voorziening als Werkom nodig is en blijft om kansen te bieden voor mensen die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt. De coronacrisis heeft laten zien, dat een groep inwoners kwetsbaar is op de arbeidsmarkt en bij een economische disruptie risico loopt om uit te vallen op de arbeidsmarkt. Voor een organisatie als Werkom is het cruciaal dat ze een vermogen ontwikkelt om een passend leer- en ontwikkelaanbod te bieden dat de kandidaten in staat stelt te bewegen naar dat deel van de arbeidsmarkt waar duurzame baankansen zijn. Voor de gemeente, als eigenaar en opdrachtgever, is het van belang inzicht te houden voor welke groep mensen een voorziening als Werkom de meeste toegevoegde waarde heeft.</p> <p><b>Beleidsherijking</b> In februari 2022 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad een besluit genomen over de strategische herijking van Werkom. Werkom volgt de autonome ontwikkelingen waaronder de uitstroom van mensen met een Wsw-indicatie. Mensen met een beschermt werk indicatie stromen in, maar per saldo daalt het aantal mensen in de doelgroep. Het werkleerbedrijf blijft werkleermogelijkheden bieden voor kandidaten uit de participatiewet. Werkom heeft daarnaast de mogelijkheid om in samenwerking met bedrijven ontwikkelbanen in te zetten, als deze kostendekkend zijn. Een effect van deze herijking zal zijn, dat de interne (beschutte) werkomgeving de komende jaren zal krimpen. Werkom behoudt beschutte werkplekken voor wie dat nodig heeft en stelt een deel ervan beschikbaar als interne werkplek voor mensen uit de participatiewet in het kader van hun re-integratietraject. Daarnaast voert Werkom een pilot uit met ontwikkelbanen. Het doel daarvan is te kijken wat de meerwaarde is voor kandidaten en te onderzoeken of het daadwerkelijk leidt tot meer kansen op een reguliere baan. Omdat we pas op de langere termijn de effecten kunnen meten, zetten we deze pilot in 2022 en 2023 voort. Gemeenten kunnen vervolgens op basis van de monitoring en evaluatie besluiten of ontwikkelbanen ook structureel worden ingezet. Werkleertrajecten kunnen, als dat voor de kandidaat zinvol is, verlengd worden van 6 maanden naar 12 maanden. Een verlenging gebeurt alleen als er geen beter alternatief is en het goed onderbouwd kan worden. Daar hoort een aanvullend plan bij waarbij heel gericht wordt ingezet op het aanleren van specifieke vaardigheden, certificering of andere vormen van scholing. Tenslotte houdt Werkom een sterke focus op de ontwikkeling van kandidaten naar buiten. Er wordt méér geïnvesteerd in werk buiten Werkom, samen met werkgevers, onderwijs en maatschappelijke partners. Uitgangspunt is dat samenwerking met werkgevers wordt geïntensiveerd voor het organiseren van leerwerktrajecten en werkervaringsplaatsen. Daarmee kunnen kandidaten gericht de (vak)vaardigheden mee krijgen die zij nodig hebben voor een reguliere werkplek.</p>		
Risico's	<p>Het risicoprofiel is hoog. De financiële bijdrage van de gemeente is fors. Een negatief resultaat komt voor 2/3 t.l.v. gemeente Zaanstad en voor 1/3 t.l.v. gemeente Purmerend.</p> <p><b>Risicoanalyse:</b> De governance van Werkom is dual. De gemeente stuurt als eigenaar van de organisatie, maar ook als opdrachtgever. Om die rollen duidelijk te scheiden, is ervoor gekozen de rol van eigenaar bij de wethouder financiën neer te leggen. De rol van opdrachtgever ligt bij de vakwethouder, zijnde de portefeuillehouder Werk en Inkomen. Dat heeft als consequentie dat de risicobeheersing ook dual is en dat verschillende aspecten van risico en beheersing onder de verantwoordelijkheid van de verschillende rollen vallen. De rollen kunnen niet los van elkaar worden gezien. Het beoogd effect wordt het best gerealiseerd met</p>		

een goed samenspel tussen deze rollen.

\* Eigenaarsrol: Vanuit de eigenaarsrol wordt gestuurd op een meerjarig sluitende begroting. Op dit moment is de meerjarige begroting vanaf 2023 sluitend gemaakt door een extra bijdrage vanuit de beide gemeenten. Naar aanleiding van de gekozen herijking van het beleid wordt er nog gekeken op welke manieren Werkom voor de langere termijn (anders) gefinancierd kan gaan worden.

\* Opdrachtgeversrol: De opdrachtgeversrol wordt gestuurd vanuit de dienstverleningsovereenkomst. In de periodieke voortgangsgesprekken over participatie wordt met Werkom gesproken over onder andere instroom, uitstroom, doorlooptijden, klanttevredenheid en de mogelijkheden voor bijsturing.

\* Samenspel rollen: De wisselwerking tussen de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol is belangrijk. De meerjarige kaders vanuit de eigenaarsrol werken door in gewijzigde DVO in de opdrachtgeversrol. Signalen vanuit de voortgangsgesprekken worden meegenomen in de eigenaarsrol. Dit samenspel wordt ambtelijk en bestuurlijk georganiseerd door een goede overlegstructuur.

### **Risico's**

De basis van Werkom is in hoofdlijnen op orde. Dit betekent niet dat het risicoprofiel verandert. Waar het in de eerste jaren vooral over inrichtings- en beheers risico's ging, zien we dat Werkom nu een volgende stap in de ontwikkeling moet zetten.

Een stap die veel meer gaat over de bijstelling van de strategische koers.

Hoe transformeert Werkom van een SW bedrijf naar een Sociaal Ontwikkelbedrijf dat inclusieve arbeid biedt en waar ruimte is voor het ontwikkelgedeelte?

Werkom opereert in een complexe omgeving. Dat is op zichzelf al een risico.

De ingebouwde beheersmaatregelen zijn nog steeds passend om die risico's te beheersen, maar duidelijk is ook dat het perspectief op die risico's verschuift. In

de begroting van Werkom zijn volgens de BBV-voorschriften, in de risicoparagraaf expliciete risico's benoemd: \*

\* Omzetverlies door structurele afname SW-populatie

\* Als de instroom nieuw beschut werk aantrekt, gaat dit ten laste van de

participatiemiddelen. \* Inzet nieuwe doelgroepen genereren minder opbrengsten

\* Blijvende alertheid nodig op privacy en informatiebeveiliging

<b>3. Omgevingsdienst IJmond</b>			
Vestigingsplaats	Beverwijk		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	Omgevingsdienst IJmond voert namens en vóór veertien gemeenten en de provincie Noord-Holland taken uit op het gebied van milieutoezicht en handhaving. OD IJmond ondersteunt en adviseert inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen. Het is een organisatie van circa 120 medewerkers en het werkgebied beslaat ruim 10.000 bedrijven en circa 560.000 inwoners. OD IJmond werkt vanuit twee locaties: Beverwijk en Wormer.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	M.T.A. Hegger		
Programma	04. Milieu		
Openbaar belang	De omgevingsdienst is verplicht in de vorm van een GR georganiseerd.		
Bestuurlijk belang	Purmerend is lid van het Algemeen Bestuur.		
Zeggenschap	Bij stemming heeft ieder van de leden van het algemeen bestuur één stem. Voor het nemen van een besluit geldt een gewogen stemverhouding op basis van de jaarlijkse financiële bijdrage.		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>31-12-2022</b>	<b>31-12-2023</b>
	Eigen Vermogen	€ 375.000	€ 375.000
	Vreemd Vermogen	€ 3.700.000	€ 3.700.000
	Begroot financieel resultaat 2022	€ 0	€ 0
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	€ 287.076	€ 510.594
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p><b>Omgevingswet:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bevoegdheid bodemtaken verschuiven van provincie naar gemeenten. Veel van deze taken vallen onder het basistakenpakket en zullen door ODIJ worden uitgevoerd. De bijdrage van de gemeente Purmerend aan de GR is gebaseerd op de uitvoering van alleen de basistaken en zal in 2023 €510.594,- bedragen. Dit is inclusief een bedrag van €216.851,- dat bestemd is voor de uitvoering van de over te dragen bodemtaken vanuit de provincie naar de gemeente. Dit bedrag is gebaseerd op inwoneraantallen.</li> <li>• Meer activiteiten worden vergunningplichtig.</li> <li>• Begrip 'inrichting' verdwijnt en wordt vervangen door milieubelastende activiteit. Dit heeft gevolgen voor het basistakenpakket, waardoor verschuiving kan plaatsvinden.</li> <li>• Zo kunnen taken die vanuit de gemeente plaatsvinden, verplicht bij ODIJ worden ondergebracht. Omgekeerd kunnen er ook weer taken teruggaan naar de gemeente.</li> </ul>		
Risico's	De basistaken zijn door alle deelnemers ingebracht in de gemeenschappelijke regeling. Een aantal deelnemers heeft de plustaken met dienstverleningsovereenkomsten bij ODIJ ondergebracht. Het is mogelijk dat er door aanpassing van de inhoud van het basistakenpakket meer taken ingebracht moeten worden in de gemeenschappelijke regeling. Medio 2022 verwachten wij hier duidelijkheid over te verkrijgen.		

#### **4. Vervoerregio Amsterdam**

Vestigingsplaats	Amsterdam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	De Vervoerregio is een samenwerkingsverband van veertien gemeenten op het gebied van verkeer en openbaar vervoer. Om op een goede manier te overleggen en besluiten te nemen zijn er diverse (bestuurs)vormen van overleg: De regioraad, het dagelijks bestuur, portefeuillehoudersoverleggen en commissies.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	C. Lageveen		
Programma	05. Bereikbaarheid		
Openbaar belang	De Vervoerregio Amsterdam zet zich in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio. Als regisseur van het regionale verkeer en vervoer dragen zij bij aan goede verbindingen tussen bestemmingen, zodat mensen zich per openbaar vervoer, fiets of auto snel, veilig en comfortabel kunnen verplaatsen.		
Bestuurlijk belang	Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Vervoerregio Amsterdam bestaat uit drie leden: een wethouder verkeer en vervoer uit Zaanstreek-Waterland, Amstelland-Meerlanden en Amsterdam. De voorzitter is gekozen door de DB-leden. Het DB vergadert eens per drie weken. De Regioraad, het belangrijkste bestuursorgaan van de Vervoerregio, telt 51 leden. De besturen van de betrokken gemeenten kiezen zelf hun vertegenwoordigers, veelal leden uit de eigen raad. Vanuit Purmerend zitten 5 gemeenteraadsleden in de regioraad. De Regioraad en het Dagelijks Bestuur worden geadviseerd vanuit de portefeuillehoudersoverleggen, waar de vakwethouders van de veertien gemeenten in vertegenwoordigd zijn. Burgemeesters en wethouders van de vervoerregiogemeenten voeren een aantal keren per jaar overleg met elkaar. De Vervoerregio Amsterdam kent twee portefeuillehoudersoverleggen Verkeer en Vervoer en Algemene Zaken.		
Zeggenschap	9,8%		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>31-12-2022</b>	<b>31-12-2023</b>
	Eigen Vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd Vermogen	€ 87.906.680	€ 119.979.265
	Begroot financieel resultaat 2022	€ 0	€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend 2023	€ 0	€ 0
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De Vervoerregio ziet de investeringen in mobiliteit toenemen in de regio omdat veel gemeenten bezig zijn met gebiedsontwikkeling. Bijvoorbeeld extra woningen zorgen voor extra reisbewegingen. Daarom wil de Vervoerregio graag meedenken over de gebiedsontwikkelingen in haar gebied. Door slim na te denken over waar je wat bouwt, kan de investeringsvraag in mobiliteit mogelijk beperkt worden. En kan de inhoud aansluiten bij de agenda van de Vervoerregio.		
Risico's	Vanaf medio maart 2020 is sprake van een forse afname (circa 85%) van het aantal reizigers in het OV en daarmee ook een afname van de reizigersopbrengsten. Dit kan leiden tot liquiditeitsproblemen bij de vervoerbedrijven. De BVOV (Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer) is door het Rijk slechts toegezegd tot en met eind 2022. Om het toekomstige vervoeraanbod aan te laten sluiten op de veranderde mobiliteitsbehoefte in de regio kunnen andere accenten of prioriteiten in onze meerjarenbegroting, investeringsprogramma's en beleid worden gelegd. In dit proces neemt de Vervoerregio de regie om samen met gemeenten en vervoerders zorgvuldig af te wegen wanneer we welke onderdelen implementeren, zodat maatregelen een maximale bijdrage leveren aan de transitie naar een passend vervoeraanbod.		

5. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland			
Vestigingsplaats	Zaandam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling -openbaar lichaam		
Algemene informatie	<p>Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's draagt het college van B&amp;W de volgende taken en bevoegdheden over aan de veiligheidsregio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises.</li> <li>• Het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald.</li> <li>• Het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak brandveiligheid.</li> <li>• Het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.</li> <li>• Het instellen en in stand houden van een brandweer.</li> <li>• Het instellen en in stand houden van een GHOR.</li> <li>• Het voorzien in de meldkamerfunctie.</li> <li>• Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel.</li> <li>• Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij sommige van bovengenoemde taken.</li> </ul>		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	D. Bijl		
Programma	Veiligheid		
Openbaar belang	Het openbare belang is de voorkomen van of aanpakken van crisis scenario's op een regionale schaal waarbij veiligheid interregionaal gelijk is.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) wordt gevormd door de burgermeesters van de zeven deelnemende gemeenten. Elk lid van het AB heeft één stem (zijnde 14,3%). Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit een drietal leden. Het DB is bevoegd tot een aantal wettelijke taken, onder andere op het gebied van het benoemen, schorsen en ontslaan van sleutel-functionarissen. De rol van het DB is met name gericht op het procedureel voorbereiden van de vergaderingen van het AB.		
Zeggenschap	Elk lid van het Algemeen Bestuur (AD) heeft één stem, wat gelijk staat aan 14,3%.		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>31-12-2022</b>	<b>31-12-2023</b>
	Eigen Vermogen	€ 1.091.000	€ 691.000
	Vreemd Vermogen	€ 18.896.000	€ 19.328.000
	Begroot financieel resultaat 2022	€ 155.000	
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023		€ 7.454.705
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Beleidsinhoudelijke ontwikkelingen</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Omgevingswet in relatie tot bezuinigingstaakstelling 2020-2027</li> <li>• Duurzaamheid</li> <li>• Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, rechtspositie vrijwilligers en nieuw dekkingsplan</li> <li>• Evaluatie Wet op de Veiligheidsregio's</li> <li>• Informatievoorziening: informatie gestuurd werken</li> <li>• Informatievoorziening: Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)</li> <li>• Versterken communicatie /meer in verbinding met de samenleving</li> <li>• Samen werken bij VrZW (hybride werken)</li> </ul>		

Risico's Het doorwerkend risico is dat van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA). Momenteel wordt al bij het opstellen van het nieuwe dekkingsprofiel gekeken naar de veranderende positie van de vrijwilliger.

<b>6. Recreatieschap Twiske-Waterland</b>			
Vestigingsplaats	Oostzaan		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam		
Algemene informatie	<p>Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen;</li> <li>• Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden;</li> <li>• Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant</li> </ul>		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	M.T.A. Hegger		
Programma	Economie		
Openbaar belang	Het recreatieschap Twiske-Waterland heeft als doel het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.		
Bestuurlijk belang	Jaarlijks kan de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennisnemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.		
Zeggenschap	Besluiten over financiële jaarstukken met betrekking tot de participantenbijdrage vinden plaats op basis van een gewogen stemrecht waarbij de gemeente Purmerend 4 van de 27 stemmen (14,8%) heeft. Indien de besluitvorming in het algemeen bestuur gaat over het overige beleid en de uitvoering van het programma heeft de gemeente Purmerend 7 van de 39 stemmen (17,9%).		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>31-12-2022</b>	<b>31-12-2023</b>
	Eigen Vermogen	4.971.199	5.054.363
	Vreemd Vermogen	325.946	255.685
	Begroot financieel resultaat 2022	-157.949	120.769
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	178.527	187.757
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Het Recreatieschap Twiske-Waterland:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Stelde in 2020 een Ambitiedocument vast met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma. Dit Ambitiedocument gaat in op de beleidsdoelstellingen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en beoogt realisatie daarvan op de eigen taakvelden. Het Uitvoeringsprogramma benoemt projecten in 2022 en de jaren erna, plaatst uitvoering in de tijd en gaat in op voorbereiding, participatie en financiering;</li> <li>• Begeleidt evenementen en ontwikkelt routes en locaties;</li> </ul>		

- Draagt met haar beheer en onderhoud bewust bij aan biodiversiteit en verleent medewerking aan participatie in onderhoud en projecten voor zelfbeheer;
- Zorgt voor structureel (financieel) evenwicht;
- Zorgt voor een aantrekkelijke recreatieomgeving met veilige en begaanbare voorzieningen;

Werkt samen met haar erfpachtgevers aan een duurzame toekomst van de recreatiegebieden

Risico's

- Natuurlijke risico's: natuurbrand, stormrisico's, eikenprocessierups, dierenziektes, boomziektes etc.
- Maatschappelijke risico's: vandalisme, veranderende maatschappelijke perceptie, uitvoeringsproblemen m.b.t. handhaving
- Financiële risico's: een deel van de inkomsten haalt het recreatieschap uit verhuur van het terrein voor festivals. De gemeente Oostzaan heeft, tegenstrijdig aan de schapsvisie waar zij ook deelnemer in is, aangegeven minder festivals te willen organiseren.
- Ambigue wet- en regelgeving: verwarring rondom milieuwetgeving (PAS en PFAS) en de provinciale omgevingsverordening werken remmend op de activiteiten in Twiske-Waterland. Afgezien van de onduidelijke regelgeving worden de regels ook alternatief geïnterpreteerd door verschillende factoren
- Juridische kosten rondom WOB procedures.

## 7. Waterlands Archief

Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Algemene informatie	<p>Het Waterlands Archief (WA) is een samenwerkingsverband van vijf gemeenten in de regio Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en opgericht in 1979 als Streekarchief Waterland. In 2003 werd de naam gewijzigd in het WA. De deelnemende gemeenten zijn Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland en Wormerland. De belangrijkste doelstelling van het WA is het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van procesgebonden overheidsinformatie. De wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het Waterlands Archief. Daaruit vloeien de volgende kerntaken voort:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Toezicht op tijdige overdracht van de gemeentelijke archieven en op de kwaliteit van de archiefvorming bij de aangesloten gemeenten en acquisitie van particuliere archieven die een aanvulling vormen op de collectie.</li> <li>• Beheer van de archieven en deze toegankelijk maken door inventarisatie en indexering.</li> <li>• Toezicht houden op de niet-overgebrachte archieven door middel van inspecties op het informatie- en archiefbeheer van de vijf gemeenten.</li> </ul>
Bestuurlijke vertegenwoordiger	D. Bijl
Programma	Bestuur & concern
Openbaar belang	Beschikbaar stellen van de collectie aan een zo breed mogelijk publiek in de studiezaal, via website en door educatie en voorlichting. Sinds 2003 werkt het WA structureel samen met de Bibliotheek Waterland om het publieksbereik te vergroten. Archief en bibliotheek verzorgen samen een educatief aanbod voor scholieren en organisaties van evenementen en lezingen. Ook is er structurele samenwerking met omringende archiefdiensten, historische verenigingen en musea en met onderwijsinstellingen.



Bestuurlijk belang	<p>Het bestuur bestaat uit vijf leden, inclusief de voorzitter. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen uit hun midden ieder één lid aan. Een stemming is alleen geldig indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet op grond van lid 2 of anderszins van deelneming aan de stemming moet of heeft onthouden, daaraan heeft deelgenomen. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt meerderheid van stemmen vereist van hen die een stem hebben uitgebracht, voor zover de regeling niet anders bepaalt. Staken de stemmen dan beslist de stem van de voorzitter. Alle leden van het bestuur hebben ieder één stem. De burgemeester van Purmerend is voorzitter van het Dagelijks bestuur.</p>		
Zeggenschap	<p>De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Bestuur heeft één stem, zijnde 20%.</p>		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>31-12-2022</b>	<b>31-12-2023</b>
	Eigen Vermogen	€ 96.922	€ 89.545
	Vreemd Vermogen	€ 73.078	€ 55.000
	Begroot financieel resultaat 2022	€ 8.230	
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023		€ 787.036
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>In gang gezette ontwikkelingen die in 2022 en 2023 worden voortgezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• De traditionele studiezaal geschikt maken als ontmoetingspunt voor bezoekers.</li> <li>• Website (digitale studiezaal), waterlandopdekaart.nl en social media verder ontwikkelen.</li> <li>• Digitaliseren en toegankelijk maken van de bouwarchieven van alle aangesloten gemeenten.</li> <li>• Onderzoek: E-depot (diensten) koppelen aan bestaande en nieuwe applicaties van de gemeenten, met als doel archiveren bij de bron.</li> <li>• Advies en (scherper) toezicht bij het inrichten van archivering aan het begin van een proces.</li> <li>• Toezicht/nadruk op advies vooraf in plaats van inspectie achteraf. Vroegtijdig het advies van het Waterlands Archief inwinnen bij de aanschaf en inrichting van systemen door gemeenten.</li> <li>• Ontwikkelen tot een centraal coördinatiepunt voor de historische verenigingen.</li> </ul>		
Risico's	<p>Zoals eerder opgemerkt bij de Kadernota is de grootste uitdaging voor het WA de digitalisering van de bouwvergunningen. De bijdrage van de deelnemende gemeenten wordt hierdoor sterk beïnvloed. Naast de jaarlijkse stijging van de deelnemersbijdrage, circa 3 procent per jaar, doteert elke gemeente aan de reserve welke gevormd is voor de digitalisering. De planning omtrent de digitalisering is aangepast nadat geconstateerd is dat archiefblokken ontbraken. Dit heeft tot gevolg dat de bijdrage voor de gemeenten is aangepast.</p>		

## Privaatrechtelijke organisaties

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP) Holding BV			
Vestigingsplaats	Purmerend		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Algemene informatie	SVP Holding BV is het stadsverwarmingsbedrijf van de gemeente Purmerend. SVP (Stadsverwarming Purmerend) is opgericht in 1981 en verzelfstandigd in 2007. SVP voorziet circa 27.000 klanten (28.000 aansluitingen) van warmte en warm water. Van alle gebouwen in Purmerend is 75% aangesloten op het warmtenetwerk van SVP.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.M.M. Rotgans		
Programma	Algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	SVP verzorgt warmte en warm water voor veel inwoners en bedrijven in Purmerend. SVP heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 100% van de aandelen SVP Holding BV.		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>31-12-2022</b>	<b>31-12-2023</b>
	Eigen Vermogen	29.039.000	30.229.000
	Vreemd Vermogen	111.122.000	116.806.000
	Begroot financieel resultaat 2022	3.167.000	2.773.000
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	700.000	700.000
	De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de meerjarenraming 2021-2031. In het najaar 2022 zal de nieuwe MJR (2022-2032) de actualisatie bevatten van deze cijfers.		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De huidige ontwikkelingen zijn onder andere de voorbereiding van BWC2, de samenwerking met HVC voor Geothermie, de plaatsing van slimme meters en de bijbehorende ICT-transitie, de leidingrenovatie en de voorbereiding vervolg Proeftuin Gasvrij.		
Risico's	SVP is actief in een dynamische omgeving die zowel door de wisselende marktomstandigheden als door veranderend overheidsbeleid wordt bepaald. De belangrijkste afhankelijkheden daarin zijn de inzet van de BWC en de staat van het warmtenet (van invloed op warmteverlies en warmteonderbrekingen). Daarnaast spelen de van toepassing zijnde Wet- en regelgeving, gasprijsontwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie een belangrijke rol in de bedrijfsvoering van SVP. De gemeentelijke deelneming in SVP staat voor € 38 miljoen op de balans. Daarnaast is het volledig vreemd vermogen van SVP uitgeleend danwel van een borgstelling voorzien. Kortom, de gemeente heeft een grote financiële verwevenheid met de SVP.		

<b>2. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)</b>			
Vestigingsplaats	's-Gravenhage		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Algemene informatie	De Staat der Nederlanden, provincies, gemeenten, waterschappen en andere openbare lichamen zijn de deelnemers.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.M.M. Rotgans		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 14.040 aandelen à € 2,50 na de fusie		
Algemene opmerking	De BNG publiceert geen prognoses. In onderstaande gegevens wordt uitgegaan van de handreiking van de BNG voor de verantwoording voor dit onderdeel. Deze cijfers grijpen terug op deze handreiking. De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2022 kan de bank daarom niet maken.		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>01-01-2021</b>	<b>31-12-2021</b>
	Eigen Vermogen	5.097 miljoen	5.062 miljoen
	Vreemd Vermogen	155.262 miljoen	143.995 miljoen
	Financieel resultaat 2020/2021	221 miljoen	236 miljoen
	Deelnemersbijdrage/dividend 2023	Niet bekend	Niet bekend
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	BNG Bank wil een relevante speler zijn in de financiering van Nederlandse decentrale overheden en in de sectoren wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. Wat betreft langlopende kredietverlening wil de bank rendabel voorzien in meer dan de helft van de langlopende kredietvraag van deze klantengroepen. BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar een redelijk rendement. Dit rendement komt via dividend ten goede aan de aandeelhouders, uitsluitend overheden, en in het verlengde daarvan aan de samenleving.		
Risico's	Op de gemeentelijke balans zijn aandelen in de BNG opgenomen voor een bedrag van € 35.100. Dit is tevens het risicobedrag.		

<b>3. Huisvuilcentrale (HVC) NV</b>			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert HVC duurzame energie en levert deze aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagement en opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 48 aandeelhoudende gemeenten en 8 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.M.M. Rotgans		
Programma	Algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	HVC is een publiek nutsbedrijf op het gebied van afval, energie en warmte. HVC zet in op de transitie van een restafvalverbrander in een grondstoffen- en duurzaam energiebedrijf.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 113 van de 2.914 gewone aandelen (3,9%)		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>1-1-2021</b>	<b>31-12-2021</b>
	Eigen Vermogen	142.293.000	168.741.000
	Vreemd Vermogen	849.809.000	845.415.000
	Financieel resultaat 2020/2021	26.369.000	26.369.000
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	n.v.t.	n.v.t.
	De gepresenteerde cijfers zijn van de jaarrekening 2021. Dit zijn de laatst bekende cijfers. Er vindt geen dividenduitkering plaats.		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	HVC is een belangrijke partij in het realiseren van lokale duurzaamheidsambities. Naast de afvalverwerking is HVC ook de kennispartner voor SVP waar het gaat om geothermie. Voor 2022 zet HVC vooral in op de ontwikkeling van warmtenetten en afvalscheiding. De winsten worden gebruikt om het eigen vermogen op peil te brengen		
Risico's	<p>HVC is een bedrijf met veel risico's en heeft om die reden een uitgebreid risicomanagementsysteem. De belangrijkste risico's zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Continuïteitsproblemen door brand of machinebreuk;</li> <li>• Prijsdaling grondstoffen;</li> <li>• Wijziging brandbaarheid afval;</li> <li>• Afname verzekerbaarheid;</li> <li>• Financiële risico's zoals rente- en liquiditeitsrisico's.</li> </ul>		

<b>4. Alliander</b>			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	Alliander is op 1 juli 2009 ontstaan bij de verkoop van Nuon. Het ontwikkelt en beheert energienetten. Via kabels en leidingen ontvangen ruim drie miljoen Nederlandse huishoudens en bedrijven elektriciteit, gas en warmte. Het bedrijf beheert meer dan 90.000 km elektriciteitsnet en 40.000 km gasnet.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.M.M. Rotgans		
Programma	Algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	Energie voor iedereen betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar te houden. Alliander heeft alleen publieke aandeelhouders.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 0,27% van de aandelen.		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>1-1-2021</b>	<b>31-12-2021</b>
	Eigen Vermogen	4.328 miljoen	4.470 miljoen
	Vreemd Vermogen	5.094 miljoen	5.730 miljoen
	Begroot financieel resultaat 2020/2021	224 miljoen	242 miljoen
	Deelnemersbijdrage/dividend 2023	n.v.t.	n.v.t.
	De gepresenteerde cijfers zijn van de jaarrekening 2021. Dit zijn de laatst bekende cijfers.		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Als netbeheerder staat Alliander voor de opdracht om de capaciteit van het elektriciteitsnet op een groot aantal plekken te verdubbelen in 2030. Deze investeringen moeten worden voorgefinancierd. Dit gebeurt grotendeels met vreemd vermogen, maar ook aandeelhouders zijn gevraagd extra kapitaal te verstrekken.		
Risico's.	Alliander is een groot bedrijf. Het belang van het bedrijf voor de gemeente is groot. Risico's waar het bedrijf mee te maken heeft is thans vooral gelegen in de klimaatverandering (transitie en fysieke risico's). In 2021 is besloten tot deelname in een lening van € 600 miljoen die in 2028 volledig zal zijn omgezet in aandelenkapitaal. Purmerend heeft dan op de balans een deelneming van € 2,3 miljoen aandelen.		

<b>5. V.O.F. De Beemster Compagnie</b>	
Vestigingsplaats	Middenbeemster
Rechtsvorm	Vennootschap Onder Firma (VOF)
Algemene informatie	VOF De Beemster Compagnie is opgericht in 2011 door de gemeente Beemster en Bouwfonds Ontwikkeling B.V. (thans BPD Ontwikkeling). Dit op basis van een verhouding van 50/50. De doelstelling is het produceren van bouw- en woonrijpe grond en het verkopen van bouwrijpe kavels. Dit gebeurt in de gebiedsontwikkelingen De Nieuwe Tuinderij te Zuidoostbeemster (ca. 530) en De Keyser te Middenbeemster (ca. 590)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	T. Kroese
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling

Openbaar belang	De Beemster Compagnie heeft als doel elk jaar in totaal circa 100 woningen op te leveren (conform Waterlands Wonen) in Middenbeemster en Zuidoostbeemster. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst betreft dit enkel koopwoningen, maar de ruimte in het bestemmingsplan wordt thans ook benut om sociale huurwoningen te realiseren. Daarnaast wordt in De Keyser een school (IKC) gerealiseerd		
Bestuurlijk belang	Vanuit de gemeente is er een wethouder als vennoot aanwezig die verantwoordelijk is voor de uitvoering vanuit de gemeentelijke zijde. Ook de andere eigenaar, BPD, heeft een vennoot. Minimaal tweemaal per jaar komen de vennoten bij elkaar en bespreken de voortgang in deze vennotenvergadering, inclusief het maken van keuzes indien hier aanleiding toe is.		
Zeggenschap	De gemeente is voor 50% eigenaar van de VOF.		
Financiële gegevens	<b>Balansdatum</b>	<b>31-12-2022</b>	<b>31-12-2023</b>
	Eigen Vermogen	€ 6.585.414	€ 6.585.414
	Vreemd Vermogen	€ 425.598	€ 425.598
	Begroot financieel resultaat 2022	n.v.t	n.v.t
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	n.v.t	n.v.t
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>De gepresenteerde cijfers zijn van de jaarrekening 2021. Dit zijn de laatst bekende cijfers. Er wordt geen winst begroot. Van het eigen vermogen (gerealiseerde winst) is 50% van de gemeente. De winst is niet volledig als liquide middelen beschikbaar. In 2023 zullen er afspraken worden gemaakt over uitkering van (een deel van de) winst. Tevens worden de gesprekken over de toekomst van De Beemster Compagnie (DBC) vervolgd.</p> <p>De ontwikkelingen in De Keyser en met name De Nieuwe Tuinderij naderen hun voltooiing. Er worden ten tijde van het opmaken van de begroting veel werkzaamheden bouw- en woonrijp maken verricht en er wordt een groot aantal bruggen gerealiseerd. In de grondexploitatie is ook een bedrag opgenomen voor de herinrichting van de Purmerenderweg. Hier moeten afspraken over gemaakt worden.</p> <p>De laatste vrije kavels van De Nieuwe Tuinderij Oost worden in 2022 door DBC in verkoop gebracht. De grondexploitatie De Nieuwe Tuinderij is daarmee uitontwikkeld en zal in 2023 gericht zijn op realisatie van de laatste kavels en de laatste werkzaamheden.</p> <p>In De Keyser is ten tijde van het opmaken van deze begroting de ontwikkeling van de laatste deelgebieden onder handen: 6 en 7. Met name de invulling van deelgebied 6 is een opgave: hierin staan de uitwerking van een goed plan voor de inpassing van een nieuwe school (IKC), het resterend contractueel programma van BPD en de mogelijkheden voor sociale en vrije sector huurwoningen centraal. De verwachting is dat in 2023 de realisatie van dit programma kan worden gestart. De afronding zal nog een paar jaar in beslag nemen.</p>		
Risico's	Er is geen risico waar het gaat om het doel van de samenwerkingsovereenkomst: een tenminste op nul sluitende grondexploitatie. Momenteel is het verwachte exploitatieresultaat voor de twee gebiedsexploitaties ruim positief. Wel wordt de huidige marktsituatie bemoeilijkt door de stijging van de bouwkosten en de rente.		

Vestigingsplaats	Amsterdam															
Rechtsvorm	Besloten vennootschap															
Algemene informatie	<p>In oktober 2021 is de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Metropoolregio Amsterdam en de regio Noord-Holland Noord opgericht. Deze besloten vennootschap heeft als aandeelhouders de provincie Noord-Holland en de Noord-Hollandse gemeenten (waarvan een aantal dit in de vorm van een gezamenlijk aandeelhouderschap doen).</p> <p>De InWest Regio BV heeft een 50% deelneming in een BV waar het Rijk ook voor 50% in deelneemt. Deze gezamenlijke deelneming stuurt een MKB-fonds aan. De InWest Regio BV stuurt zelf ook een transitiefonds aan. De twee fondsen hebben ieder een eigen onafhankelijk investeringscomité.</p>															
Bestuurlijke vertegenwoordiger	M.T.A. Hegger															
Programma	Algemene dekkingsmiddelen															
Openbaar belang	<p>InWest Regio BV is opgericht met het oog op 3 kansen:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Invullen van de ontbrekende schakel in het landelijk nog niet dekkende netwerk van regionale ontwikkelingsmaatschappijen en daardoor mee invulling en uitvoering kunnen geven aan rijksregelingen (onder andere momenteel de COVID-19 Overbruggingsleningen, REACT EU 2021 en verschillende regelingen i.h.k.v. de circulaire economie).</li> <li>2. Inspelen op en ondersteunen van innovatief Midden en Klein Bedrijf (mkb) en versnellen van de grote transitieopgaven (energie- en circulair) door het bieden van kennis, menskracht en financiële middelen.</li> <li>3. Aantrekken van herstellmiddelen na de coronacrisis vanuit Europese Unie, Rijk en Invest NL.</li> </ol>															
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.															
Zeggenschap	<p>Uitgangspunt is dat gemeenten tot een bedrag gelijk aan 1% van de gemeentebegroting over het jaar 2019 inleggen in de ROM wanneer zij daarin deelnemen. Het begrotingstotaal in het jaar 2019 voor de gemeente Beemster bedroeg € 18.084.000 en voor de gemeente Purmerend € 239.851.000. De investering bedraagt derhalve € 2.579.935. Op dit moment zijn enkel de 2.580 aandelen van elk 1 euro groot volgestort (Beemster € 181,- Purmerend € 2.399,-). Het resterende kapitaal wordt in tranches opgevraagd bij de aandeelhouders.</p>															
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Balansdatum</th> <th>31-12-2022</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen Vermogen</td> <td>n.n.b.</td> <td>n.n.b.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen</td> <td>n.n.b.</td> <td>n.n.b.</td> </tr> <tr> <td>Begroot financieel resultaat</td> <td>n.n.b.</td> <td>n.n.b.</td> </tr> <tr> <td>Deelnemersbijdrage/dividend 2023</td> <td>n.v.t</td> <td>n.v.t</td> </tr> </tbody> </table>	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023	Eigen Vermogen	n.n.b.	n.n.b.	Vreemd Vermogen	n.n.b.	n.n.b.	Begroot financieel resultaat	n.n.b.	n.n.b.	Deelnemersbijdrage/dividend 2023	n.v.t	n.v.t
Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023														
Eigen Vermogen	n.n.b.	n.n.b.														
Vreemd Vermogen	n.n.b.	n.n.b.														
Begroot financieel resultaat	n.n.b.	n.n.b.														
Deelnemersbijdrage/dividend 2023	n.v.t	n.v.t														
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>InWest Regio B.V. is op 7 oktober 2021 opgericht en heeft een verlengd boekjaar. Er zijn op dit moment nog geen cijfers beschikbaar om hierboven te presenteren. Met de oprichting van InWest Regio BV is er een einde gekomen aan het proces tot de vorming van een regionale ontwikkelingsmaatschappij in Noord-Holland. De vennootschap gaat in 2022 starten met de opgave om versneld uitvoering te geven aan de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie. Doel is maatregelen te nemen waarmee de economie gestimuleerd wordt om enerzijds banen te behouden en anderzijds nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren.</p>															
Risico's	<p>De bij de beleidsvoornemens gemelde investeringen gaan gepaard met risico's. Daar worden diverse maatregelen voor genomen. In de door de aandeelhouders vast te stellen investeringsreglementen worden de definitieve kaders voor de allocatie van middelen bepaald. Hierbij geldt het streven naar revolverendheid</p>															

(100%) voor het mkb-fonds en, gelet op het risicoprofiel, nominale revolverendheid voor het Transitiefonds als ondergrens voor het investeringsregelement.



# Overige overzichten

